Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

Malostranské základní školy

Josefská 7, Praha 1, 118 00

Obsah

1 Identifikační údaje 4
2 Charakteristika školy 5
2.1.1 Vybavení školy 6
2.1.2 Prostorové a materiální podmínky 6
2.1.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání žáků 7
2.1.4 Psychosociální podmínky 7
2.1.5 Personální podmínky, charakteristika pedagogického sboru 7
2.1.6 Projekty, akce školy 8
2.1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 8
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu 9
3.1 Zaměření školy 9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 9
3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 11
3.3.1 Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení 11
3.3.2 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných 11
3.4 Začlenění průřezových témat 12
3.4.1 Přehled průřezových témat 12
3.4.2 Zkratky průřezových témat a čísla jednotlivých okruhů 17
3.4.3 Realizace průřezových témat 19
4 Učební plán 22
5 Učební osnovy 23
5.1 VO Jazyk a jazyková komunikace 23
5.1.1 Český jazyk a literatura 23
5.1.2 Anglický jazyk 38
5.2 VO Matematika a její aplikace 52
5.2.1 Matematika 52
5.3 VO Informační a komunikační technologie 65
5.3.1 Informatika 65
5.4 VO Člověk a jeho svět 69
5.4.1 Člověk a jeho svět 69
5.5 VO Umění a kultura 90
5.5.1 Hudební výchova 90
5.5.2 Výtvarná výchova 100
5.6 VO Člověk a zdraví 108
5.6.1 Tělesná výchova 108

5.7 VO Člověk a svět práce 126
5.7.1 Pracovní činnosti 126

1 Identifikační údaje

Vzdělávací program:

Školní vzdělávací program Malostranské základní školy

Předkladatel: Malostranská základní škola
Josefská 7, Praha 1

IČO: 60436093
IZO: 060436093
RED-IZO: 600035239

ředitel školy: Mgr. Tomáš Ledvinka

koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Jitka Šiklová

kontakty: tel. 257289441
e-mail: reditelstvi@malostranskazs.cz
www.malostranskeskoly.cz

Zřizovatel: Městská část Praha 1
Vodičkova 18
118 00 Praha 1
tel: 221097111

Platnost dokumentu: od 1.9.2021

Č.j.: švp5/2021

Mgr. Tomáš Ledvinka

2 Charakteristika školy

Malostranská základní škola je úplná základní škola s celkovým počtem zpravidla 16 tříd, z toho jedna přípravná třída.

Výuka probíhá ve dvou budovách, budova Karmelitská – I. stupeň, budova Josefská – II. stupeň. V budově Josefská působí zároveň osmileté Malostranské gymnázium, s nímž je škola personálně, prostorově i organizačně propojena. Obě školy úzce spolupracují také při organizaci akcí atd.

Základní cíle – vize školy

1. Spokojený (motivovaný) žák
   - je naším klientem
   - poskytujeme mu službu – vzdělání
   - ve velké míře ho též vychováváme (zejména vlastním příkladem)

Naším úkol je žáka: motivovat, učit ho řešit problémy, pomáhat mu, hodnotit ho, všestranně ho rozvíjet

2. Kvalitní absolvent – je prvořadým cílem našeho snažení
   Snažíme se, aby měl:
   - rozvinuté klíčové kompetence
   - fixované morální hodnoty, základní právní povědomí a všeobecný rozhled
   - schopnost dobře komunikovat v mateřském i cizím jazyce
   - předpoklady uplatnit se v dalším studiu i v praxi
3. Otevřená škola
   Chceme být školou, která dělá dobře dobré věci a o níž se to ví.

Umístění a dostupnost

Škola má k dispozici dvě budovy. Obě se nacházejí v historickém centru Prahy, nedaleko Karlova mostu. Tato poloha školy umožňuje častou návštěvu historických a kulturních památek či akcí a přispívá k rozvoji estetického cítění žáků. Budova Karmelitská je umístěna na úpatí Petřína, v sousedství kostela Panny Marie Vítězné a Vrtbovské zahrady, obklopena zelení. Od hlavní ulice je oddělena blokem domů.

Budova Josefská se nachází v poměrně tiché ulici mezi kostely sv. Josefa a sv. Tomáše. Obě budovy jsou snadno dostupné tramvajemi č. 12, 15, 20, 22 a 23. Zastávka pro budovu Karmelitská (Hellichova) je přímo před školou, pro budovu Josefská je zastávka na Malostranském náměstí.

2.1.1 Vybavení školy

2.1.2 Prostorové a materiální podmínky

Budova Karmelitská 13 – I. stupeň

- 21 učeben, z toho 1 učebna pro přípravnou třídu, 2 počítačové pracovny, pracovna speciálního pedagoga, pracovna asistentů pedagoga, 5 tříd školní družiny, keramická dílna.
- Všechny třídy jsou vybaveny základní audiovizuální technikou, kmenové učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, v ostatních učebnách je umístěn dataprojektor a projekční plátno. Vyučující mají k dispozici notebooky nebo počítače s připojením na internet a několik kopírek.
- V budově je k dispozici wifi připojení
- Tělocvična s protiskluzovým povrchem je vybavena základním nářadím a náčiním pro první stupeň. Za budovou školy se nachází školní hřiště, doskočiště a nově obnovené terasy školní zahrady. V suterénu školy jsou šatny vybavené skříňkami pro každého žáka. V přízemí je keramická dílna
- Školní družina je pro děti otevřena od 6.30 do 17.30 hod.
- K dispozici je rovněž školní jídelna přístupná přímo z budovy školy.
- V bezprostředním okolí školní budovy jsou krásné a velké prostory pro odpočinek i hry.

Budova Josefská 7 – II. stupeň

- 29 učeben, z toho 11 odborných pracoven (3 počítačové pracovny, 2 jazykové, odborná pracovna a laboratoř chemie, pracovna biologie, pracovna a laboratoř fyziky, výtvarné ateliéry, učebna hudební výchovy, školní kuchyňka)
- Kmenové učebny a odborné pracovny jsou vybaveny interaktivní tabulí, případně dataprojektorem a projekčním plátnem
- V každém patře je umístěn infostánek s informacemi školy a připojením k internetu
- V přízemí je žákům k dispozici školní bufet
- V odpoledních hodinách mohou žáci využívat klub Malostraňák v Mostecké ulici, kde je i keramická dílna.
- V suterénu budovy jsou šatny s osobními skříňkami žáků.
- Pro výuku tělesné výchovy slouží malá a velká tělocvična, v přilehlém prostoru šatny a sprchy.
- Na vnitřním dvoře školy je nově zrekonstruované školní hřiště, ve druhém dvoře je umístěna lezecká stěna a boulderingová stěna
- Školní jídelna na Dražického náměstí zajišťuje stravování žáků II. stupně. Žáci si mohou vybírat z nabídky 3 jídel.
- Vyučující mají v kabinetech i ve sborovně k dispozici PC a notebooky s přístupem na internet (školní wifi připojení) a vysokokapacitní kopírku.
- Střešní terasa je využívána jako letní učebna a při slavnostních příležitostech.

- V podkroví rovněž vznikla školní knihovna, jsou zde pro žáky k dispozici i 3 počítače s připojením na internet

2.1.3 Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání žáků

- Na přechod před školou v Karmelitské ulici každý den ráno dohlíží strážníci městské policie.
- Pro bezpečnost žáků ve škole slouží videotelefony a kamery v šatních prostorách.
- V obou budovách je dbáno na pitný režim. V budově Josefská žáci mohou využívat školní bufet s bohatým sortimentem, v patrech jsou instalovány nápojové automaty.
- Učebny jsou vybaveny moderním nábytkem.
- V každém patře se nacházejí zrekonstruované dívčí i chlapecké toalety.
- K ošetření žáků slouží lůžko umístěné v sekretariátu školy.
- Jsou zveřejněny prostory, ve kterých se nacházejí lékárničky se zdravotnickým materiálem, všichni učitelé jsou proškoleni v poskytování první pomoci.

2.1.4 Psychosociální podmínky

- Velká pozornost je věnována prevenci šikany a sociálně patologických jevů. Učíme žáky, jak se vyvarovat kouření, alkoholu a drog.
- Třídní učitelé úzce a pravidelně spolupracují s výchovným poradcem, školním psychologem a speciálním pedagogem, s Pedagogicko psychologickou poradnou Prahy 1, se sociálními odbory obecních úřadů, s městskou i státní policií a odbornými institucemi.
- Informační systém školy je založen na kombinaci písemné (nástěnky, informační kniha pro učitele), elektronické (systém Komens v aplikaci Bakaláři, intranet, webové stránky školy, infostánky) a ústní formy (třídní učitelé informují žáky, vedení školy pedagogy na poradách).
- Menší kapacita v budově Karmelitská poskytuje žákům rodinné prostředí – všichni žáci znají všechny paní učitelky a ty znají všechny žáky jménem.
- Škola vede žáky k otevřenosti a partnerské komunikaci, k úctě, toleranci a schopnosti pomoci druhému.

2.1.5 Personální podmínky, charakteristika pedagogického sboru

- Pedagogický sbor má dle aktuální situace zhruba 60 členů. Spolupracují v něm mladí i zkušení pedagogové, 90 % učitelů je plně kvalifikovaných.
- Většina pedagogických pracovníků se dále vzdělává a na školících akcích se rovněž seznamuje s novými metodami práce.
- Ve škole pracuje výchovný poradce, speciální pedagogové pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, školní psycholog, metodik prevence sociálně patologických jevů, poradenský psycholog.
- Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhá učiteli asistent pedagoga.
- Ve školní družině pracují kvalifikované vychovatelky.

- Škola spolupracuje s agenturou pro mimoškolní výchovu, která zajišťuje chod zájmových kroužků, některé kroužky organizuje samostatně nebo v rámci získaných grantů.

2.1.6 Projekty, akce školy

- Celoškolní happening je pořádán každoročně v průběhu podzimu a žáci zde prezentují svá vystoupení na dané téma, která jsou přístupná i rodičům a ostatním zájemcům. Tato akce má na naší škole dlouholetou tradici a těší se velkému zájmu žáků i pedagogů.
- Další projekty probíhají buď celoročně nebo v daných termínech jako projekty žáků jednotlivých stupňů školy, ročníků či tříd.
- Na prvním stupni jsou stanoveny čtyři rozvojové programy, které se zaměřují na rozvoj čtenářské gramotnosti, rozvoj finanční gramotnosti, rozvoj pohybových dovedností a environmentální výchovu. V rámci těchto témat se v průběhu roku koná řada akcí (např. Noc s Andersenem, Petřínské pramínky, Malostranské schody, sázení stromu apod.)
- „Dny otevřených dveří“ pro rodiče žáků školy i rodiče budoucích prvňáčků, „Škola nanečisto“ pro budoucí prvňáčky apod.
- Vánoční koncerty v kostele sv. Tomáše a kostele Panny Marie Vítězné, vystoupení žáků I. stupně a pěveckého sboru Josef
- „Malostranské vyvádění“ závěrečný happening pro žáky devátých tříd
- Žáci prvního stupně absolvují v rámci tělesné výchovy výuku plavání.
- Žáci vyšších ročníků se zúčastňují zahraničních jazykových pobytů a lyžařských výcvikových kurzů.
- Velkou předností, zejména pro žáky prvního stupně, je rozmanitý výběr zájmových kroužků, které v součinnosti se školní družinou navazují na vyučování. Všechny kroužky probíhají v budově školy, kde mají bezpečné zázemí (keramická dílna, tělocvična, počítačová pracovna, jazyková pracovna).

2.1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Naše škola preferuje individuální přístup k žákům i k rodičům.
- Svolává pravidelné i mimořádné třídní schůzky, dle potřeb rodičů poskytujeme individuální konzultace.
- Rodiče se dle možností zúčastňují besídek, sportovních akcí, celoškolních projektů a vystoupení žáků.
- Ve škole je zřízena školská rada
- Školu podporuje sdružení rodičů.
- Škola získala statut fakultní školy PedF UK, spolupracujeme především při přípravě budoucích učitelů, organizujeme praxe studentů učitelských oborů.
- Pravidelně se účastníme akcí pořádaných zřizovatelem školy, městskou částí Praha 1, jedná se zejména o akce sportovního charakteru.

- Zřizovatel každoročně vyhlašuje granty na volnočasové aktivity, díky kterým pravidelně získáváme příspěvky na práci klubu Malostraňák, akcí školní družiny a dalších aktivit podporujících smysluplné trávení volného času žáků školy (kroužky apod.).

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

ŠVP pro vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV (Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání v aktuálním znění) a z koncepce školy, která naplňuje všeobecné vzdělání a všestranný rozvoj osobnosti žáků školy.

Naším cílem je zejména:

- umožnit žákům získat solidní, trvalé, teoretické a zároveň v praxi využitelné poznatky, schopnosti a dovednosti, a být tak připraven úspěšně pokračovat v dalším vzdělávání nebo své schopnosti s úspěchem využívat v běžných životních i pracovních situacích
- rozvoj osobnosti každého žáka tak, aby byl schopen samostatně myslet, komunikovat s ostatními, rozvíjet své schopnosti a nadání, svobodně se rozhodovat a projevovat se jako demokratický občan a to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami
- vzhledem k dlouholeté tradici, odbornému přístupu a zkušenostem pedagogických pracovníků s péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále pokračovat v práci s těmito žáky a dle typu jejich poruch je integrovat v běžných třídách
- v projektovém vyučování nebo jiných moderních formách výuky rozvíjet tvořivé schopnosti, hodnotovou orientaci, schopnost týmové spolupráce a respektování odlišných kulturních a sociálních podmínek
- díky umístění školy v historickém jádru Prahy cíleně rozvíjet estetické cítění žáků a zájem o kulturní a historické dědictví
- vytvářet partnerské prostředí pro práci žáků, rodičů a všech pracovníků školy, umožnit rodičům a dětem společně se podílet na přípravě a realizaci vzdělávacího procesu, zejména při školních projektových akcích

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie naší školy vycházejí z klíčových kompetencí daných RVP ZV. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole představuje dle našeho názoru základní kámen a „odrazový můstek“ pro další vzdělávání, celoživotní učení a orientaci žáků v běžném životě.

V tomto duchu rozvíjíme u žáků jednotlivé kompetence – k učení, k řešení problémů, komunikativní, pracovní, občanské, sociální a personální. Konkrétní postupy jsou uvedeny dále v charakteristice jednotlivých vzdělávacích oborů; na tomto místě vybíráme jen některé z nich:

- motivujeme žáky k potřebě číst a zdokonalovat čtení, poznávat různé typy textů a jiné informační zdroje, kriticky se zamýšlet na obsahem sdělení
- vedeme žáky k sebekontrole a sebehodnocení způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, pracovat s chybou, volit vhodné způsoby řešení

- učitel učí žáky formulovat svá sdělení, myšlenky a názory výstižně, srozumitelně a kultivovaně v písemném i ústním projevu; vede je k umění naslouchat druhým, respektovat jejich názor a účinně argumentovat, dává jim dostatek prostoru pro sdělení vlastního názoru, postoje či pocitů
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření kritérií hodnocení činností, vede žáky k ověřování výsledků práce
- vedeme žáky k plánování úkolů, postupů a činností, k systematičnosti a vytrvalosti v práci, ke schopnosti rozlišit míru důležitosti a naléhavosti úkolů a jejich význam na cestě k řešení problému
- důraz klademe na poznání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí a k posouzení jeho důsledků
- vedeme žáky k běžnému využívání informačních a komunikačních technologií tak, aby byli schopni vyhledávat, třídit a vhodným způsobem posoudit a využít získané informace
- podporujeme u žáků aktivní způsob života, podněcujeme jejich zájem o poznání a učení o svém okolí a světě

Škola si klade za cíl nadále vytvářet stejný prostor a stejné podmínky pro vzdělávání všech žáků, tedy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáků mimořádně nadaných a talentovaných. Nadané žáky dle možnosti integrujeme do výuky partnerského nižšího gymnázia v předmětu, ve kterém mají nadprůměrné výsledky a umožňujeme jim hlubší a intenzivnější rozvoj jejich nadání.

V rámci prostorových a personálních podmínek chceme rozšířit pestrost vzdělávání, které respektuje nadání a zájmy žáků – povinně volitelné předměty, nepovinné předměty, zájmové kroužky apod. Uvědomujeme si, že při vzdělávání není rozhodující množství poznatků, ale jejich smysluplnost, trvalost a využitelnost pro život.

Ve výuce cizích jazyků je výuka anglického jazyka zařazena na prvním stupni již od prvního ročníku, na druhém stupni je vyučován druhý cizí jazyk od sedmého ročníku.

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Naše škola zajišťuje odbornou péči ve vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a se souhlasem zákonných zástupců dítěte provádíme screening žáků a dle výsledků jim v případě potřeby doporučujeme odborná vyšetření.

Na základě výsledků odborného vyšetření se žáci integrují do tříd běžného typu, kde pracují podle individuálního vzdělávacího plánu a příslušných odborných doporučení.

Jelikož je péče o žáky se specifickými poruchami učení jedna ze silných stránek naší školy (speciální pedagogové, proškolený učitelský sbor a další zázemí), poskytujeme tuto péči nejen žákům z obvodu Prahy 1, ale i dalším žákům z jiných částí Prahy a okolí, a to dle našich kapacitních možností.

Při nápravě jednotlivých poruch využíváme moderní pomůcky, metodické postupy i formy práce. Péče je intenzivní a pomocí individuálního přístupu k jednotlivým žákům se daří poruchy postupně kompenzovat. Speciálně pedagogická péče je žákům věnována také v době mimo vyučování, např. logopedická cvičení, D klub – náprava motorických oslabení.

Ve zpracovaných individuálních vzdělávacích plánech uvádíme závěry a doporučení školských poradenských zařízení, způsoby práce, využití speciálních pomůcek a způsoby hodnocení. Žáci jsou hodnoceni s přihlédnutím k vývojové poruše s tolerancí podle platné legislativy a podle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání (příloha školního řádu).

Na 2. stupni jsou pro žáky s SVP organizovány nepovinné předměty – cvičení z Čj a cvičení z M, které kladou důraz především na procvičení problematických jevů.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola zajišťuje asistenta pedagoga, který spolupracuje s třídním učitelem i dalšími vyučujícími.

3.3.2 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle příslušné právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky nebo se mohou účastnit výuky ve vyšších ročnících v předmětech, které jsou klíčové pro rozvoj jejich nadání.

Zařazení problematiky mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje ze strany učitelů náročnější přípravu v jednotlivých vyučovacích předmětech. Těmto žákům musí být věnována speciální a individuální péče, obsahující zvýšenou motivaci i zařazování rozšiřujícího učiva jednotlivých předmětů, taktéž i jejich hloubku. To se v naší škole daří velmi dobře zejména díky tomu, že převážná většina vyučujících 2. stupně ZŠ působí také na osmiletém gymnáziu v budově Josefská, a má tedy více zkušeností jak s tvorbou, tak s praktickou realizací programů pro nadané žáky.

V jednotlivých předmětech je nadaným žákům věnován prostor pro seberealizaci, zadávání obtížnějších úkolů, doplňující a rozšiřující referáty, kvízy a možnost řešení problémových úloh. Svoje schopnosti mají příležitost také uplatňovat při skupinových pracích a projektových činnostech. Jsou pověřování např. vedením pracovních skupin, kontrolou provedených činností, či pomocí slabším spolužákům.

Nadaným žákům je také věnována zvýšená péče v oblasti práce s moderními informačními technologiemi (programování, tvorba webových stránek, práce s grafickými programy apod.)

Je jim rovněž nabízena široká škála mimoškolní zájmové činnosti, ve které mohou uplatnit své vědomosti, dovednosti a hlubší zájem o danou problematiku.

Žákům mimořádně nadaným v oblastech umění je poskytnuta možnost vhodného využití jejich potenciálu např. výtvarně nadaní žáci volí různé výtvarné techniky, náročnější formy práce s materiálem, prezentují své práce v budově školy i v rámci jiných akcí, reprezentují školu na různých výtvarných soutěžích.

Hudebně nadaní žáci pravidelně vystupují na školních koncertech, podílí se na jejich dramaturgii, aktivně spolupracují s vyučujícími na organizaci těchto akcí.

Sportovně nadaní žáci mají z důvodů omezených prostorových podmínek na škole možnost uplatnění svého talentu zejména při reprezentaci školy účastí na soutěžích. Škola jim rovněž nabízí možnost sestavení individuálního studijního plánu v souladu s harmonogramem tréninků a soutěží a konzultace s vyučujícími v jednotlivých předmětech pro doplnění učiva.

3.4 Začlenění průřezových témat

3.4.1 Přehled průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

1) **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
2) **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
3) **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
4) **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
5) **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
6) **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
7) **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

8) **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace
v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

9) **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

10) **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

11) **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO

1) **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

2) **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti(jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

3) **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

4) **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GV

1) **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
2) **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
3) **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MKV

1) **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
2) **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
3) **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
4) **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
5) **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV

1) **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
2) **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
3) **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
4) **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace**,** lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV

1) **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
2) **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
3) **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
4) **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
5) **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách
6) **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
7) **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

3.4.2 Zkratky průřezových témat a čísla jednotlivých okruhů

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV4	Psychohygiena
OSV5	Kreativita
OSV6	Poznávání lidí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV8	Komunikace
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO

VDO1	Občanská společnost a škola
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO3	Formy participace občanů v politickém životě
VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GV

GV1	Evropa a svět nás zajímá
GV2	Objevujeme Evropu a svět
GV3	Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA –MKV

MKV1	Kulturní diference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturalita
MKV5	Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV

EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV

MEV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MEV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MEV3	Stavba mediálních sdělení
MEV4	Vnímání autora mediálních sdělení
MEV5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MEV6	Tvorba mediálního sdělení
MEV7	Práce v realizačním týmu

3.4.3 Realizace průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
OSV1	Čj, Hv, Vv, M, Pč, Tv	Čj, Hv, Vv, Pč, Tv	Čj, Hv, Vv, Pč, Tv	Čj, Vv	Vv, Hv
OSV2	Čj	Čj			
OSV3	Hv	Čj, M, Hv	Hv	Pč	Čj, Pč
OSV4	Tv	Tv	Tv		
OSV5	Pč, Vv	Čj, Hv, Vv, M,	Čj, Hv, Vv, Pč,	Hv, Vv	Čj, Hv, Vv
OSV6	Čjs	Aj, Čjs	Aj, Čjs	Aj	Aj, Hv
OSV7	Čjs, Hv	Čjs	Čjs	Hv	
OSV8	Aj, Tv, M	Aj, Tv, Čj	Aj, Tv, Čj	Aj, Pč, Čj, M	Aj, Pč, Čj
OSV9	Pč	Pč	Čj, M, Pč	Tv	Tv
OSV10			M	Čj, M, Tv	Tv
OSV11					

2. Výchova demokratického občana					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
VDO1					
VDO2				Čjs	Čjs, Hv
VDO3					
VDO4					

3. Výchova myšlení v evropských souvislostech					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
GV1	Aj, Vv	Aj, Vv	Aj, Vv	Aj, Hv	Aj, Čj
GV2	Aj, Vv	Aj, Vv	Aj, Vv, Hv	Aj	Aj, Čj, Hv
GV3	Aj, Vv, Hv	Aj, Vv, Hv	Aj, Vv, Hv	Aj, Hv	Aj, Čj

4. Multikulturní výchova					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
MKV1	Vv	Aj, Vv	Aj, Vv	Aj, Čjs	Aj, Čjs
MKV2	Čjs, Pč	Čjs, Pč	Čjs, Pč		Čj
MKV3			Aj	Aj	
MKV4		Aj	Aj	Aj	Aj
MKV5					

5. Enviromentální výchova					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
EV1				Čjs	Čjs
EV2	Vv, Pč	Vv, Pč	Vv, Pč	Vv	Vv
EV3					
EV4	Tv	Tv	Tv	Čjs, Tv, Pč	Čjs, Tv, Pč

6. Mediální výchova					
ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
MEV1				Vv	Vv
MEV2					
MEV3					
MEV4			Čj		
MEV5				Vv, Tv	Vv, Tv
MEV6					Ivt
MEV7					Ivt

Zkratky předmětů	
Aj	Anglický jazyk
Čj	Český jazyk a literatura
M	Matematika
Ivt	Informatika
Čjs	Člověk a jeho svět
Pč	Pracovní činnosti
Tv	Tělesná výchova
Vv	Výtvarná výchova
Hv	Hudební výchova

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník														počet hod. celkem	disp.čas .dotace	min.č.. dotace
			1			2			3			4			5					
Jazyk a jazyková komunikace	Český j.a liter.	Český jazyk	6	3		6	2		7	2		7	1		7	1		42	9	33
	Cizí jazyk	Anglický jazyk		1			2		3			3			3			12	3	9
Matematika a její aplikace		Matematika	4			4	1		4	1		4	1		4	1		24	4	20
Informač.a komunik. technologie		Informatika										1			1			2	0	2
Člověk a jeho svět		Člověk a jeho svět	1			1			3									5	0	11
												3			3			6	0	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1			1			1			1			1			5	0	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1			1			1			2			2			7	0	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2			2			2			2			2			10	0	10
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1			1			1			1			1			5	0	5
Celková povinná časová dotace			16	4		16	5		22	3		24	2		24	2		118	16	102
			20			21			25			26			26					
Minimální a maximální časová dotace			18			18			22			22			22			118	16	102

5 Učební osnovy

5.1 VO Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1.-3. ročník 9 hodin týdně
4.-5. ročník 8 hodin týdně

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: **Komunikační a slohová výchova**, **Jazyková výchova a Literární výchova**. Ve výuce se tyto složky vzájemně prolínají.

Žáci získávají vědomosti a dovednosti k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Rozvíjí své základní čtenářské návyky, učí se číst s porozuměním, poznávat prostřednictvím četby základní literární druhy, poznávat a rozlišovat další formy jazyka. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Jsou vedeni k využívání informačních zdrojů (encyklopedie, slovníky, PC). Od počátku vzdělávání žáků je český jazyk nástrojem získávání informací, zároveň předmětem poznávání.

V literární výchově je rozvíjena u žáků schopnost tvořivého vnímání, tvořivé reprodukce vnímaného, rozšiřuje se jejich slovní zásoba a obohacuje o umělecké jazykové prostředky. Dospívají k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoj, životní hodnoty a obohatit jejich duchovní život.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vhodně motivuje žáky k potřebě číst a zdokonalovat čtení, poznávat literární texty a jiné informační zdroje, kriticky se zamýšlet nad obsahem sdělení
- důsledně a trpělivě vede žáky k uvědomělému vytvoření správných čtenářských návyků
- stanovuje zřetelné cíle k osvojení pravopisu
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat správnou cestu k řešení
- vede žáky k sebekontrole, sledování osobního pokroku, analýze chyb, nevhodných postupů, hledání správných postupů
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu
- vyžaduje vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- přispívá vlastním příkladem k vytváření kladného vztahu k mateřskému jazyku, k literatuře
- dokazuje důležitost osvojení mateřského jazyka ve všech jeho formách v běžném životě i v celoživotním vzdělávání

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k sebekontrole a sebehodnocení způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, pracovat s chybou, zvolit vhodný způsob řešení
- klade žákům otevřené otázky, zadává problémové úlohy, podněcuje je ke zkoumání účinnosti různých způsobů řešení
- důsledně je vede k dokončení úlohy, k formulování řešení
- předkládá žákům takové situace, na kterých se učí vnímat a rozpoznat problémovou situaci, přemýšlet o ní, najít klady a zápory, nesrovnalosti, naplánovat způsob řešení problému, řešení ověřit

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky formulovat výstižně, srozumitelně a kultivovaně svá sdělení, myšlenky a názory jak v písemném, tak ústním projevu
- vede je k umění naslouchat druhým, soustředěně je vnímat a vhodně reagovat, otevřeně sdělit svůj názor, postoj a vlastní pocity
- ukazuje jim cesty ke správné argumentaci
- stanovuje pravidla diskuse
- vytváří příležitosti ke vzájemné komunikaci mezi žáky k danému úkolu
- předkládá pestrou škálu různých textů, obrazového materiálu
- užívá a vede k porozumění běžně užívaných gest a mimoslovní komunikace
- umožňuje žákům otevřeně prezentovat své myšlenky, postoje a prožitky
- učí žáky využívat různé informační zdroje, komunikační prostředky a technologie k účinné komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách
- stanovuje pravidla spolupráce
- vybízí žáky ke stanovování vlastních pravidel, hledání účinných způsobů a strategií spolupráce ve skupině
- motivuje žáky k osobní účasti na kvalitní týmové práci
- motivuje žáky k osobní účasti na kvalitní týmové práci
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků, přispívá k jejich pozitivní představě o sobě samém
- podporuje jejich sebedůvěru a zdravé sebevědomí
- vytváří situace, ve kterých prezentují žáci své různé pohledy a názory a vede je k respektování druhého, k přijetí poučení od druhých
- dokazuje na různých příkladech výhody spolupráce skupiny
- učí žáky ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými, odvaze požádat o pomoc, umět přijmout a nabídnout pomoc

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vlastním příkladem vede žáky k respektování odlišného názoru
- připravuje pro žáky situace, ve kterých vyslechnou jiný názor až do konce bez komentáře, posměšků či gest
- formuluje pravidla soužití společenství (třídy), kontroluje jejich dodržování, vysvětluje a vyvozuje důsledky proti přestupkům
- seznamuje žáky s jejich právy i povinnostmi, předkládá zjednodušený text příslušných dokumentů
- vede žáky k respektování práv druhých

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k vlastní organizaci pomůcek, k pravidelnému dodržování pracovního režimu
- důsledně vyžaduje plnění povinností a dokončení zadaných úkolů
- seznamuje žáky s pravidly bezpečného chování a jednání vedoucí k ochraně zdraví vlastního i druhých, k ochraně životního prostředí, kulturních a společenských hodnot

c) Očekávané výstupy z RVP ZV – 1.stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti***
- ***porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti***
- ***respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru***
- ***pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost***
- ***v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči***
- ***volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích***
- ***na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev***
- ***zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním***
- ***píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev***
- ***píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení***
- ***seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas***
- ***rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává***
- ***posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení***

- ***reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta***
- ***vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku***
- ***rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě***
- ***volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru***
- ***rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace***
- ***píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry***
- ***sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti***

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky***
- ***porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná***
- ***porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost***
- ***rozlišuje slovní druhy v základním tvaru***
- ***užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves***
- ***spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy***
- ***rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky***
- ***odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných***
- ***souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo***
- ***morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová***
- ***rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku***
- ***určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu***
- ***rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary***
- ***vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty***
- ***odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí***

- ***užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje***
- ***píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách***
- ***zvládá základní příklady syntaktického pravopisu***

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku***
- ***vyjadřuje své pocity z přečteného textu***
- ***rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění***
- ***pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je***
- ***volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma***
- ***rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů***
- ***při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy***

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 9 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozlišuje věty, slova, slabiky a hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní, orientuje se v pojmech nadpis, článek, řádek, odstavec • reaguje intonačně na znaménka tečka, čárka, vykřičník, otazník, dvojtečka, uvozovky, přímá řeč • čte, správně vyslovuje jednotlivá písmena ve všech formách (psací, tiskací, malá, velká) • skládá písmena do slabik, slabiky do jednoduchých slov, správně čte slabiky, slova • čte jednoduché věty se správnou intonací a zřetelnou spisovnou výslovností, rozumí jejich obsahu • užívá správný slovní přízvuk • uvědoměle používá správný způsob sezení při psaní, držení psacího náčiní, správně píše jednotlivá písmena a číslice psacím písmem, správně spojuje písmena do slabik a slov • přepisuje slova a věty v tiskacím písmu do psané podoby, převádí slova a věty z mluvené podoby do polohy psané	**jazyková výchova – věta**, slovo, slabika, hláska interpunkční znaménka **čtení** praktické čtení (technika čtení – pozorné, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení **psaní** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, technika psaní)	OSV1 OSV2	prvouka – užívá písmo při popisu obrázků výtvarná výchova – poznává ilustrace pohádek pro vyprávění, popis matematika – počítání slov ve větě, písmen ve slově

• rozumí významu používaných slov, tvoří smysluplné, jednoduché věty • správně formuluje prosbu, omluvu, poděkování a blahopřání • vypráví pohádku či příběh podle obrázkové osnovy a seřadí ilustrace k pohádce podle dějové posloupnosti • vyjadřuje přiměřenými slovy svoji zkušenost, přednese báseň zpaměti • samostatně vyřídí vzkaz a sdělí krátkou zprávu	**vyjadřovací schopnosti a komunikace** základy techniky mluveného projevu – základní komunikační pravidla		

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 9 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vyjadřuje se ústně i písemně vlastními slovy • vybavuje si či identifikuje všechna písmena • píše jednoduché věty, spojuje i odděluje věty, rozlišuje věty • rozlišuje nadřazenost, podřazenost a souřadnost slov • rozlišuje hlásky (souhlásky, samohlásky, dvojhlásky), určuje i/í y/ý po měkkých a tvrdých souhláskách, poznává podstatná jména, slovesa a předložky v textu, rozlišuje obecná a vlastní jména • pojmenovává předměty a jejich vlastnosti • čte plynule nahlas i potichu s porozuměním, domýšlí jednoduché příběhy, charakterizuje hlavní myšlenky textu • obsahově převypráví příběhy, orientuje se v textu pro děti • všímá si spojitosti textu s ilustrací, rozlišuje poezii a prózu • recituje básně a dbá na správnou intonaci mluveného projevu • řeší hádanky a slovní hříčky, pracuje s literárním textem dle pokynů učitele a dle svých schopností, chápe četbu jako zdroj informací • podílí se aktivně na dramatizaci čteného díla	**jazyková výchova** věta a souvětí, abeceda a písmo věta jednoduchá grafická podoba věty a souvětí druhy vět význam slov, rozdělení hlásek slovní druhy, vlastní jména **sloh** jednoduchý popis **čtení a literární výchova** zážitkové čtení a naslouchání základní literární pojmy správná výslovnost čtení jako zdroj informací tvořivé činnosti s literárním textem	OSV1 OSV3 OSV5 OSV8 OSV2	Vv Člověk a jeho svět Člověk a jeho svět

• píše písmena a číslice podle normy psaní • správně spojuje písmena, slabiky, slova • zvládá opis a přepis jednoduchých textů, diktát jednoduchých slov a vět • užívá správně velká písmena a diakritická znaménka • vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu • píše přiměřeně hbitě	**psaní** psaní písmen a číslic psaní textu bez chyb kontrola psaného textu psaní adres a přání celková úpravnost vlastního psaného projevu		

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 9 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• určuje věty v souvětí, třídí slova podle významu, vyhledává slova podobná a protikladná, slova příbuzná významem • zvládá pamětně vyjmenovaná slova a používá je v textu • řídí se pravopisem i, í, y, ý po obojetných souhláskách • poznává a rozlišuje slovní druhy, skloňuje podstatná jména • rozlišuje číslo jednotné a množné rodu mužského, ženského a středního, určuje osobu, číslo a čas • časuje sloveso v čase přítomném, minulém a budoucím • sestavuje nadpis a procvičuje členění projevu • vypravuje podle obrázků • plynule čte v souvětích, ve větách, člení text • využívá získané informace z textu k vlastní reprodukci • vyjadřuje vlastní postoje k přečtenému textu • diskutuje nad literárním textem • recituje básně • podílí se na dramatizaci textu • rozeznává různé typy vyjadřování autorů píšících pro děti • vnímá výtvarný doprovod k textu	**jazyková výchova** nauka o slově vyjmenovaná slova druhy slov podstatná jména slovesa **sloh** členění jazykového projevu reprodukce textu **čtení a literární výchova** čtení s porozuměním, předčítání charakteristika, hlavní myšlenka textu základy literatury (poezie, próza, zosobnění, báseň s dějem, říkadlo, pohádka, pověst) literatura umělecká a věcná čtení jako zdroj informací	OSV1 OSV8 MEV4 OSV9 OSV5	

• zdokonaluje se v psaní dle normy • píše čitelně a přiměřeně hbitě • provádí kontrolu psaného projevu • vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu	**psaní** psaní písmen a číslic psaní textů psaní přání a dopisů		

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 8 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zkoumá různé podoby slova, rozlišuje slova dle významů • rozlišuje slova spisovná a nespisovná • poznává slova citově zabarvená, poznává kořen slova a rozlišuje část předponovou a příponovou • používá uvědoměle i, í, y, ý po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov • skloňuje podstatná jména, určuje osobu, číslo, čas a slovesný způsob v textu • určuje podmět a přísudek, píše i, í, y, ý v příčestí minulém • rozlišuje přímou řeč a věty uvozovací • sestavuje osnovu, tvoří nadpis, člení text na odstavce, procvičuje různé popisy, sestavuje telegram, telefonuje, píše dopis • čte plynule a bez chyb • využívá poznatků z četby při jiných činnostech, odlišuje verše od prózy • vyjadřuje své pocity z četby, z poslechu pořadů, z divadelního a filmového představení, vyhledává nové informace v učebnicích, slovnících, • dětských časopisech a encyklopediích, vnímá rozdíly ve zpracování textů	**jazyková výchova** věta a souvětí, nauka o slově stavba slova vyjmenovaná slova a slova příbuzná vzory podstatných jmen slovesné tvary, podmět a přísudek přímá řeč **sloh** osnova, popis formy společenského styku **čtení a literární výchova** čtení se správnou intonací a frázováním diskuze, literární beseda	OSV1 OSV8 OSV10 GV1	

• píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem • opisuje a přepisuje text • píše přiměřeně hbitě • provádí kontrolu napsaného projevu • vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského styku	**psaní** psaní písmen, číslic, textů správnost psaní celková úprava psaného projevu psaní adres, dopisů, krátkých textů		

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 8 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vytváří si vztah k mateřskému jazyku, určuje kořen slova, předponu, příponu • doplňuje předpony podle smyslu, osvojuje si základní význam předpon • používá předložky s, z, užívá vyjmenovaná slova • určuje pád, číslo, rod, vzor • skloňuje jména podle vzorů • rozlišuje druhy přídavných jmen, řídí se pravopisem podle vzorů • určuje mluvnické kategorie sloves • prvotně procvičuje tvary podmiňovacího způsobu • nahrazuje podstatná a přídavná jména zájmeny • určuje zájmena osobní, rozlišuje číslovky v textu • určuje základní větné členy, vyhledává různé podměty • osvojuje si shodu podmětu s přísudkem	**jazyková výchova** stavba slova, slova příbuzná zdvojené souhlásky předpony bez-, roz-, s-, z- předložky bez, s, z pravopis po obojetných souhláskách mluvnické kategorie podstatných jmen druhy přídavných jmen slovesa, zájmena, osobní zájmena, druhy číslovek, skladba podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný shoda přísudku s podmětem		
• sestavuje osnovy textů • procvičuje vypravování • popisuje sebe • vyplňuje poštovní poukázku, průvodku, podací lístek	**sloh** reprodukce, vypravování, popis vyplňování tiskopisů	GV2	
• správně čte s intonací a frázováním hovoří vlastními slovy o přečteném textu • vyjadřuje své názory a pocity	**čtení a literární výchova** správné hlasité čtení tiché čtení s porozuměním	OSV3	

• zaznamenává si důležité myšlenky z textu • orientuje se v nabídce dětských knih a časopisů • využívá nabídek školní a obvodní městské knihovny • poznává autory dětské literatury • rozvíjí se v základech literatury	osobitost vlastního projevu čtení jako zdroj informace tvořivá činnost s literárním textem základní literární pojmy (poezie lyrická a epická, próza – čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy) divadlo – konflikt a jeho řešení film – druhy, scénář kulturní život regionu	OSV8 MKV2	člověk a jeho svět výtvarná výchova pracovní činnosti
• správně zachází s různými grafickými a psacími materiály a pomůckami • osvojuje si další pracovní návyky • uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržování úhlednosti a čitelnosti • opisuje a přepisuje složitější texty s prováděním kontroly • vyjadřuje se samostatně písemně v jednoduchých formách společenského a úředního styku	**psaní** psaní perem, tužkou, tuší ozdobné tvary písma psaní na látku, papír, dřevo rozvoj vlastního rukopisu správnost psaní psaní vlastního vyprávění, dopisů, zpráv, vyplňování tiskopisů	OSV5	

5.1.2 Anglický jazyk

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1. ročník 1 hodina týdně, 2. ročník 2 hodiny týdně

3.- 5. ročník 3 hodiny týdně

Anglický jazyk, jako jeden z nástrojů komunikace ve světě, poskytuje základ pro vnímání a objevování skutečností ve světovém měřítku. Vyučování anglického jazyka je zaměřeno zejména na vytvoření pozitivního přístupu k cizímu jazyku a na pochopení důležitosti jeho osvojení. Cílem je probudit zájem a posílit pozitivní přístup k učení se cizím jazykům, přiměřeně náročnými formami, úkoly a prostředky.

Žáci systematicky rozvíjejí čtyři základní jazykové dovednosti: ve zvukové podobě jazyka poslech a mluvení, v navazující psané formě jazyka čtení a psaní. Rozlišují mluvenou a grafickou podobu slova, napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích, aplikují znalosti a dovednosti, které získali v mateřském jazyce na jazyk cizí.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- připravuje a motivuje žáky k dlouhodobé práci na osvojení si cizího jazyka
- podporuje a podněcuje žáky k vyhledávání a třídění informací
- usiluje o systematické používání naučených jazykových prostředků
- stanovuje pravidla k práci s chybou

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky ke zvolení vhodných postupů řešení (analýzou dosavadních)

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- soustavně podněcuje žáky k souvislému a kultivovanému vyjadřování slovem a písmem
- motivuje žáky k poslouchání a zapojení se do rozhovoru
- vede žáky k porozumění a práci s psanými texty, ke spolupráci s ostatními

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podněcuje žáky k zapojení se do skupin a k práci ve dvojicích
- vede je ke zdvořilosti, respektu a toleranci k druhým
- podporuje efektivní spolupráci mezi žáky a pozitivní náhled na sebe sama

5. Kompetence občanské

Učitel:

- začleňuje žáky do práce ve smyslu respektování tradic a kulturních hodnot
- učitel motivuje žáky ke zdravému životnímu stylu, k pohybu

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje u žáků činnosti zaměřené k plnění žákových povinností
- učitel vede žáky k používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně***
- ***zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal***
- ***rozumí obsahu jednoduchého krátkého textu, pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí obsahu jednoduchého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení***
- ***píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy***

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností***
- ***rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu***

MLUVENÍ

Žák:

- ***se zapojí do jednoduchých rozhovorů***
- ***sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- ***vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům***
- ***rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***

PSANÍ

Žák:

- ***napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života***
- ***vyplní osobní údaje do formuláře***

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• označuje druhou osobu jménem • pojmenovává školní potřeby, počítá do10, vyjadřuje souhlas a nesouhlas, odpovídá na otázky typu „Co je to?“-označuje hračky, pojmenuje základní barvy, reaguje na pokyny, napodobuje zvuky a pohyby hraček	Otázka Kdo je to? Jména osob Školní potřeby, Co je v mé tašce? čísla 1-10, otázka Co je to? sloveso být (nevědomě) Barvy a hračky, poznávání, označení a pojmenování	OSV8 GV 1	Matematika – numerace do 10 Člověk a jeho svět – prostředí ve škole, doma, zvířata, oblékání – móda
• pojmenovává kusy svého oblečení (oblíbené kusy) • reaguje na pokyny svlékni si, oblékni si, rozlišuje singulár a plurál u podstatných jmen (nevědomě), zpívá písničky • pojmenuje dárky k narozeninám • používá vazbu I have got (I´ve got) • odpovídá na otázky učitele, používá krátké odpovědi • zpívá píseň a napodobuje pohyby podle písně	Oblečení, jednotné a množné číslo (nevědomě) Dárky k narozeninám, vazba Mám x Nemám, sloveso mít (nevědomě), otázka Je to? Užití krátké odpovědi Ano, je. Ne, není. sloveso být (nevědomě)	GV2 GV3	Člověk a svět práce – prolíná do všech činností, práce s drobným materiálem, lepení, stříhání, vybarvování Hudební výchova- Písničky, básničky, chanty, TPR
• pojmenuje potřeby na koupání a osobní hygienu • rozlišuje části těla • používá vazbu Can you? Yes, I can. No, I can´t. • reaguje na pokyny učitele pohybem	Koupání, co máme v koupelně, části těla (základní), vazba Mohu x Nemohu (otázka, krátká odpověď) Zvířata, vazba Mám rád x Nemám rád, předložky na a v		(Total Physical Response) Člověk a kultura – dramatická výchova, hry

• pojmenovává zvířata, používá vazbu Mám rád, Nemám rád, rozeznává předložkové vazby on x in • pojmenuje atributy Vánoc • vyjmenuje tradiční vánoční předměty	Vánoce, pojmenování tradičních vánočních předmětů		

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• označuje osoby jménem, popisuje pomůcky, věci denní potřeby, oblečení, domácí zvířata, vybírá a přiřazuje barvy, identifikuje a rozpoznává čísla 1-10 • pojmenovává zvířata (divoká) • reprodukuje pozdravy, rozloučení • reaguje na otázky Vidíš na obrázku? • vyjadřuje svůj souhlas a nesouhlas • reaguje na otázky a příkazy Kde to je? Ukaž mi. • vybavuje si školní pomůcky • popisuje jednotlivé předměty ve školní třídě • označuje předměty barvami, třídí podle barev • zpívá písničku o barvách (růžová, oranžová) • používá otázky Máš rád? Nemáš rád? • uvádí příklady jídel a nápojů • recituje báseň • dramatizuje scénky na téma jídlo • rozpoznává psanou formu písma – čtení jednoduchého textu • označuje jménem části obličeje • vybavuje si větu Mám/ Nemám (černé vlasy,……) • reaguje na otázky typu Máš velké uši, oči, nos apod?	Věci denní potřeby, základní barvy, čísla 1-10 Základní oblečení, domácí zvířata Divoká zvířata, zvířata v Zoo otázka a odpověď Vidím x Nevidím. Vidíš? Vyjádření souhlasu a nesouhlasu, otázka Kde to je?, poděkování, sloveso moci (nevědomě) Školní pomůcky, předměty ve školní třídě, barvy doplnění – růžová, oranžová Sloveso být (nevědomě) Jídlo, otázka a odpověď Máš rád? Nemáš rád? Mám. Nemám. Oblíbená jídla Sloveso mít rád (nevědomě) Lidský obličej, přídavná jména malý, velký, sloveso mít	OSV8 GV1 GV2 GV3 MKV1	Matematika-numerace do 10 Člověk a jeho svět – svět zvířat, prostředí okolo nás, svět dětí, svátky Vánoce, Velikonoce, osobní hygiena, pravidla slušného chování Člověk a svět práce – prolíná do všech činností, práce s drobným materiálem, lepení, stříhání, vybarvování

• vyjadřuje pohybem, dotkni se, ukaž • zpívá píseň • vyjadřuje pomocí scénky, hraje scénku • pojmenovává místnosti v domě • správně reaguje na otázky typu Kde je? • umisťuje drobné předměty na různá místa v místnosti • vyjadřuje se pomocí básničky Where is my sock? • předvádí scénku • reaguje na pokyny polož, podej, najdi – předložkové vazby v/na • reaguje na otázky typu Co máš na sobě?, Kde je? • pojmenovává části letního oblečení, předvádí scénky Čí je to tričko, tenisky,….? • rozpoznává psanou formu jazyka – čte jednoduchý text • pojmenovává atributy Vánoc a Velikonoc • dozvídá se o rozdílech slavení svátků v různých zemích (Velká Británie, USA) • zpívá písničky k tématům • hraje scénku • rozpoznává psanou podobu slova – čtení jednoduchých textů	Dům a místnosti v domě Otázka Kde je? Předložky na a v Oblečení, pojmenování jednotlivých kousků letního oblečení Přivlastňovací pád Čí je to? Vánoce, Velikonoce Slovní zásoba, Vánoční a velikonoční zvyky	OSV6 MKV4	Hudení výchova- Písničky, básničky, chanty, TPR (Total Physical Response) Člověk a kultura – dramatická výchova, hry

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• plní anglicky zadané úkoly • označí základní barvy • zeptá se na předměty kolem sebe • odpovídá, žádá a odpovídá na žádost, tvoří otázky, počítá od 1–20 • ptá se na barvy a odpovídá • ptá se na věk a odpovídá • určuje a pojmenuje domácí zvířata, odhadne a zeptá se na správnost, určuje zvířata podle velikosti a barvy • vyjádří pocity a nálady, mluví i o pocitech jiných lidí • popíše vzhled člověka • vyjadřuje se o členech své rodiny • popíše části lidského těla • mluví o oblečení	Školní potřeby Otázka Co je to?, odpověď To je….sloveso být Školní pomůcky Čísla 1–20 Člen neurčitý x člen určitý (pouze seznámení) Barvy rozlišení jednotného a množného čísla podstatných jmen Zvířata Sloveso být, zjišťovací otázka Je to? Ano je. Ne není., Přídavná jména malý, velký Nálady lidí a zvířat Sloveso být ve spojení s přídavným jménem a osobním zájmenem (já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni) Části obličeje Sloveso mít, Já mám. Já nemám. On/Ona má/nemá. Členové rodiny.	OSV8 GV1 GV2 GV3 OSV6	Matematika numerace do 20 Člověk a kultura dramatická výchova (písničky, básničky a hry) Člověk a jeho svět (zeměpisná orientace, zvířata a jejich prostředí Člověk a svět práce (vlastní výrobky dětí)

• zeptá se, zdali někomu nějaká věc patří • dává příkazy a rozumí jim • objedná jídlo • mluví o tom, co má a nemá rád • určuje, co je na obrázku • pojmenovává divoká zvířata, třídí informace o nich • mluví o tom, kde jsou různé předměty • používá krátké odpovědi • vyvozuje anglickou abecedu a používá ji při hláskování • pojmenuje dny a měsíce • zpívá písničky, říká básničky • správně a srozumitelně vyslovuje • ohodnotí svůj výkon	Přídavné jméno starý, zájmeno můj Otázka Kolik? Kdo je to? Části lidského těla Sloveso mít v negaci, tvoření otázky Oblečení Sloveso mít ve 3. osobě čísla jednotného Otázka Čí to je? Slovesa pohybu Jídlo a nápoje Sloveso mít rád x nemít rád Otázka a krátká odpověď Zvířata v přírodě (divoká) Hračky a přístroje Existenční vazba: There is x There are v pozitivu, v negaci i v otázce Abeceda. Názvy dnů a měsíců Průběžně během celého školního roku	MKV1 MKV3 MKV4	

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vymění si s partnerem informace o sobě • mluví o svých schopnostech • pojmenuje hudební nástroje • mluví o svých sportovních schopnostech • pojmenuje místa a místnosti v domě, mluví o tom, kde věci jsou, popíše dům/byt • popisuje slovně lidské nemoci, dává příkazy (i záporné), dává rady o zdraví	Hovor o sobě, představení, pozdravy, poděkování, konverzace při navázání kontaktu s druhým člověkem Hudební nástroje Sloveso moci – uměti v pozitivu i v negaci, v otázce Oblíbené sporty Osobní zájmena on, ona, my, vy, oni, ty, já Místnosti v domě, další zařízení bytu/ domu předložky v, na, pod, otázka Kde je? Zájmena this a that , v množném čísle these Zdraví a nemoc Sloveso mít a být, časování těchto sloves ve spojení s přídavným jménem, imperativ (kladný, záporný) Město a vesnice	OSV8GV 1 GV 2 GV 3 MKV1	Vlastivěda – geografické umístění zemí, státy EU, Aj jako univerzální prostředek komunikace v EU, rozdíly v kultuře a etnickém původu obyvatel, města Evropy Tělesná výchova – oblíbené sporty, ztvárnění písní a říkanek za pomoci pohybu Český jazyk – vyprávění, popis, samostatné vyjadřování

• označuje místa ve městě, vyjadřuje se pomocí předložek, žádá a udává směry • vypráví o tom, co lidé právě dělají • označuje slovně prázdninové činnosti • pomocí jednoduchých slovních popisů se vyjadřuje o počasí • vyjádří čas, zeptá se na čas, mluví o škole a rozvrhu • mluví o televizních programech, zda je má/nemá rád	Předložky vedle, vzadu, určování směru, Pokyny Zahni doleva, doprava, Jdi rovně, Jdi okolo Volný čas, aktivity o prázdninách Přítomný čas průběhový, Slovesa běžné denní konverzace (jít, číst, psát, sedět, stát, běžet apod.), otázka, krátká odpověď Počasí, přídavná jména typu teplý, slunečný, větrný, chladný, slovesa pršet, sněžit, svítit slunce, foukat Města v Anglii Sloveso <u>být</u> v přítomném čase prostém s důrazem na 3. osobu jednotného čísla Čas a škola, školní předměty, rozvrh ve škole, předložka ve spojení s časem a dnem (at x on) Vyjádření celé hodiny a půl hodiny, sloveso <u>mít</u> Druhy televizních programů Sloveso <u>mít rád</u> x <u>nemít rád,</u> <u>o</u>tázka, krátká odpověď Přídavná jména <u>nudný, strašidelný</u> Volný čas	MKV3 MKV4 OSV6	verbálně i písemně, básničky <u>Výtvarná výchova</u> – kreativní ztvárnění života v ČR a i v ostatních zemích Evropy. <u>Hudební výchova</u> – písně, rytmické říkanky (chanty)

• označuje své koníčky, co dělá ve volném čase • hovoří v jednoduchých větách o zvířatech, kde žijí, čím se živí • ptá se a odpovídá na otázky o zvířatech • popisuje zvířata ústně i písemně, používá slovní spojení v minulosti • čte a používá v mluvené i v psaném projevu číslovky 0-100	Zvířata Potrava zvířat, části těl zvířat Číslovky 0–100		

Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• představuje se, popisuje, kde bydlí, mluví o své rodině a o svém věku • používá přivlastňovací zájmena • užívá hláskování slov v mluvené i psané podobě • určuje umístění věcí (předložky místa) • určuje čas, hodinu, popisuje denní činnosti v časovém úseku • popisuje činnosti právě probíhající a činnosti běžného denního režimu • vyjadřuje se za pomoci příslovcí způsobu, rozlišuje činnosti v čase přítomném průběhovém a prostém, srovnává jejich použití • užívá vyjádření času pomoci části hodin • hovoří o svých oblíbených činnostech a každodenních zvycích • užívá rozkazovací způsob, dává instrukce a vykonává je • používá rozkazovací způsob pozitivní i negativní, vyjadřuje svoje pocity za použití přídavných jmen • používá předložky a odpovídá na otázky místa • popisuje vzhled a vlastnosti lidí, používá přídavná jména • popisuje, co lidé dělají a co mají na sobě	Úvod, představení sebe a své rodiny, moje rodina a přátele Anglická abeceda Místa, můj dům, můj pokoj Čas, určování času, rozvrh denních činností a rozvrh hodin ve škole Můj den, moje koníčky (použití prostého a průběhového přítomného času) Příkazy a pokyny a negativní příkazy při výuce ve škole Můj dům, moje město Lidé, oblečení	OSV8 GV1 GV2 GV3 MKV1 MKV4	Člověk a jeho svět – geografické umístění zemí, státy EU, AJ jako univerzální prostředek komunikace v EU, rozdíly v kultuře a etnickém původu obyvatel, města Evropy Tělesná výchova – oblíbené sporty, ztvárnění písní a říkanek za pomoci pohybu Český jazyk – vyprávění, popis, samostatné vyjadřování

• průběžně se seznamuje s kulturními zvyky anglicky mluvících národů (Velká Británie, USA), srovnává je se zvyky mateřské země • žák si osvojuje a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • pracuje s dvojjazyčným slovníkem • seznamuje se a osvojuje si zvukovou a grafickou podobu jazyka • pasivně pracuje s fonetickými znaky • osvojuje si základní výslovnostní návyky • poznává vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Britské bydlení, významná místa, lidé, sporty, významné dny-Vánoce, Velikonoce, Halloween, Pancake Tuesday, apod. Průběžně během celého školního roku	OSV6	verbálně i písemně, básničky <u>Výtvarná výchova</u> – kreativní ztvárnění života v ČR a i v ostatních zemích Evropy. <u>Hudební výchova</u> – písně, rytmické říkanky (chanty).

5.2 VO Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.-2. ročník 4 hodiny týdně

3.-5. ročník 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do čtyř tematických okruhů: Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Žáci si osvojují aritmetické operace (dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s jejím využitím v reálných situacích. Rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů v reálném životě. Pracují s tabulkami, diagramy a grafy, využívají prostředky výpočetní techniky. Snaží se řešit problémové situace a úlohy z běžného života při zapojení vlastních schopností logického uvažování.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k přesnému vyjadřování a užívání mat. jazyka včetně symboliky
- vede žáky k provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje jejich grafický projev
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- rozvíjí žákovu sebedůvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- umožňuje samostatný rozbor problémů a vytváření plánu řešení, volbu správného postupu vede k odhadování výsledků a vyhodnocování správností výsledků
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje přesné a stručné vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně symboliky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- učí žáky pracovat v týmu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

5. Kompetence občanské

Učitel:

- při zpracovávání informací žáky vede ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učí je hodnotit svoji práci a práci ostatních
- vede je k ohleduplnosti a taktu
- učí je vnímat složitosti světa
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí je využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- pro žáky s postižením připravuje vhodně přizpůsobené pracovní materiály
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků***
- ***čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti***
- ***užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose***
- ***provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly***
- ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení***
- ***provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel***
- ***zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel***
- ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel***
- ***modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku***
- ***porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel***
- ***čte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty***
- ***porozumí významu znaku „–„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose***

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času***
- ***popisuje jednoduché závislosti z praktického života***
- ***doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***vyhledává, sbírá a třídí data***
- ***čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy***

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***
- ***porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky***
- ***rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce***
- ***sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran***
- ***sestrojí rovnoběžky a kolmice***
- ***určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu***
- ***rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru***

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky***

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• napíše a přečte číslice 1 až 20 • počítá předměty v daném souboru • chápe význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. • seřadí čísla podle velikosti vzestupně i sestupně • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel • zakresluje čísla do 20 na číselnou osu • používá matem. symboly +, -, =, <, > • zapíše, přečte, řeší příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku i s přechodem • provádí rozklad na desítky a jednotky • řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání i odčítání čísel v oboru 0–20 bez přechodu přes desítku i s přechodem • řeší slovní úlohy o n-více a o n-méně • rozlišuje a pojmenuje jednoduché geometrické rovinné obrazce • pozná i pojmenuje geometrická tělesa – krychle, koule, válec, kvádr • modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině • geometrické útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev • orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod. • používá a rozlišuje značky pro litr, kilogram, metr, korunu	počítání do dvaceti geometrie jednotky	OSV1 OSV8	Vv – obrázky stejného druhu podle počtu znázornění slovní úlohy užití barev Pč vystřihování, modelování

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 4 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes 10 • spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100 (včetně) • vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi apod.) s daným počtem prvků do 100 • porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapíše pomocí symbolů • zaokrouhlí dané číslo na 10, orientuje se na číselné ose • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel v oboru N do 100 • sčítá a odčítá čísla v oboru přirozených čísel do 100 s přechodem přes desítku • používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru ~~N~~ do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru ~~N~~ do 100 • řeší slovní úlohy s užitím vztahů o n-více, o n-méně v oboru ~~N~~ do 100 • násobí a dělí v rozsahu malé násobilky • užívá násobení a dělení v praktických situacích • řeší slovní úlohy na násobení, řeší slovní úlohy na dělení • řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům • užívá závorky • řeší slovní úlohy na vztahy n-krát více, n-krát méně • kreslí křivé a rovné čáry, odhaduje délku úsečky na dm, cm • měří délku úsečky na cm • poznává geometrická tělesa v praxi	číselný obor 0 – 100 násobení a dělení přirozených čísel- malá násobilka rýsování úseček a jejich měření	OSV5 OSV3	Vv výroba papírových mincí bankovek Pč znázorňování, modelování

• vymodeluje tělesa (např. krychle, kvádr) • rozlišuje časové jednotky hodina, minuta, sekunda • čte časové údaje na různých typech hodin	orientace v čase		

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 5 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• používá malou násobilku • násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech • dělí dvojciferné číslo jednociferným, určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech • čte a sestavuje tabulky násobků, užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh • řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferných čísel číslem jednociferným a dělení dvojciferným číslem, provádí odhad výsledků • řeší slovní úlohy o n-krát více a n-krát méně • čte a píše trojciferná čísla • vytváří konkrétní soubory (penězi, milimetr. papírem apod.) s daným počtem prvků do 1000 • zakresluje obraz daného čísla na číselné ose • porovnává čísla do 1000, doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel v oboru ~~N~~ do 1000 • používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh • písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla • provádí kontrolu výpočtu • řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztahy o n-více a o n-méně • provádí předběžný odhad výsledků řešení • seřadí jednotky délky mm, cm, dm, m, km	malá násobilka počítání v oboru N do sta počítání v oboru N do tisíce	OSV9 OSV10	Pč – práce se stavebnicemi kartonových prvků sestavování modelů podle předlohy i představy z jednoduchých stavebnic, skládanky, vystřihovánky

• jednotky délky používá k měření úsečky, stran rovinných obrazců, obvodů rovinných obrazců sečtením délek jeho stran • označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek • měří délku úsečky s přesností na mm • sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky mm • převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 • provádí odhad délky, vzdálenosti	jednotky délky geometrie		

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 5 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících a tisících, čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose, porovnává čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice • zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky, rozkládá čísla v desítkové soustavě • pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 • písemně sčítá a odčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo, pamětně násobí a dělí čísla do milionu (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jednociferným číslem • písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem • provádí odhad a kontrolu svého výpočtu • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně • řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony • názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku • řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu • sčítá zlomky se stejným jmenovatelem • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, číselné a obrázkové řady, úlohy na prostorovou představivost	obor N do 1 000 000 zlomky rovnoběžky	OSV8 OSV10	Pč vystřihování jednoduchých symetrických tvarů, určování vlastností materiálů (tloušťka, povrch, barva)

• určí vzájemnou polohu dvou přímek, sestrojí rovnoběžku s danou přímkou • sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s ryskou) k dané přímce • narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem • pozná souměrný útvar, určí osu souměrnosti modelováním, překládáním • nakreslí souměrný útvar • určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě • řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce • vymodeluje síť kvádru a krychle	různoběžky kolmice kružnice souměrnost obsah čtverce a obdélníku síť kvádru a krychle		

Název vyučovacího předmětu: Matematika			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 5 hodin týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose, zaokrouhluje přirozená čísla • zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě • sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla, písemně odčítá dvě přirozená čísla • pamětně násobí a dělí v jednoduchých případech • písemně násobí až čtyřciferným činitelem • písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem • řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo ke dvěma výpočtům s přirozenými čísly, zvažuje možnosti řešení, diskutuje o nich a svůj názor obhajuje • rozumí významu znaku mínus před číslem • napíše celé záporné číslo a vyznačí ho na číselné ose • uvede příklady z praxe, ve kterých se setkává s celými zápornými čísly • pracuje s částmi celku-zlomky, modeluje a používá zápis ve formě zlomku • převádí desetinná čísla na zlomky a zpět • porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem • zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin • zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose	přirozená čísla celá čísla zlomky desetinná čísla		**člověk a jeho svět** měření vlastností látek, práce s magnetem a kompasem, poloha světadílů, oceánů na zemi **výtvarná výchova** kompozice plochy s využitím libovolných prvků

• zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetin na celky • sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin • násobí a dělí desetinné číslo deseti • užívá desetinné číslo v praktických situacích • řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel			
• vyvozuje jednotky času, pracuje se závislostmi jednotek času • doplňuje a sestavuje jednoduché tabulky jednotek (délka, hmotnost, čas, objem, plošné míry)	jednotky času, délky, hmotnosti, objemu, plochy		
• narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník • vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce • zná a umí převádět jednotky obsahu • řeší slovní úlohy a výpočty obsahů obdélníku a čtverce	rovinné obrazce		
• vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn • řeší úlohy z praxe na výpočty obsahu obdélníku a čtverce, povrchu kvádru a krychle	tělesa		
• doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky • čte a sestrojuje sloupcový diagram • sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic • vyhledává, sbírá a třídí data	tabulky, grafy, diagramy		

5.3 VO Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

4. a 5. ročník 1 hodina týdně

Vzdělávací oblast umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro pozdější uplatnění žáků na trhu práce i pro další rozvíjení profesní a zájmové činnosti. Zvládnutí rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a dalších digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti a možnosti využití většího počtu informací než dosud. Získané dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech oblastech základního vzdělávání.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k využívání informačních technologií a prostředků, především internetu, ale i jiných aplikací, k získání poznatků z různých oborů lidské činnosti
- směřuje žáky k používání textových editorů a jejich využívání v jiných předmětech
- využívá praktických poznatků k motivaci žáků

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává problémové úlohy, k jejichž řešení žáci využívají informačních technologií
- motivuje žáky k hledání originálních způsobů řešení jednotlivě i ve skupinách

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vyjadřovacím dovednostem
- zadává úlohy, které podněcují kooperativní učení

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování názoru druhých

5. Kompetence občanské

Učitel:

- podněcuje žáky k respektování hodnoty jiných lidí a k pochopení základních principů společenských norem a zákonů (viry, počítačové pirátství)

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti při práci s přístroji pod elektrickým proudem
- vede žáky k ochraně jejich zdraví a zdraví spolužáků

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák:

- ***využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie***
- ***respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady***
- ***chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím***

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák:

- ***při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty***
- ***vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích***
- ***komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení***

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Žák:

- ***pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru***

Název vyučovacího předmětu: Informatika			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozpoznává základní součásti počítače, ovládá počítač (zapnutí, vypnutí, správné vložení disku do čtecího zařízení) • pracuje s klávesnicí a myší • ovládá monitor (správně zapnout a vypnout), uvědomuje si rozdíly mezi vstupním a výstupním zařízením počítače • spustí a ukončí základní aplikace systému MS Windows, - přepíná mezi jednotlivými okny • dokáže odlišit soubory a adresáře, chápe, co je stromová struktura • vyhledává na internetu oblíbené stránky, odešle e-mail pomocí klienta	**hardware** skříň počítače vstupní zařízení (klávesnice, myš) výstupní zařízení (monitor, tiskárna) **software** operační systém Windows XP aplikace organizace dat v PC **internet** základy práce s internetem e-mailový klient textové editory seznámení s programem MS WORD druhy souborů, formátování textů		AJ anglické názvosloví komponentů PC M matematické úkony, použití kalkulačky rozvoj logického a abstraktního myšlení

Název vyučovacího předmětu: Informatika			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozpoznává základní součásti počítače, rozumí jejich funkci • respektuje pravidla bezpečného a správného zacházení s PC • uvědomuje si zdravotní rizika • dokáže spustit a ukončit libovolný program a vyhledat ho • pracuje s okny, složkami a soubory • vytváří textový a obrázkový soubor • vkládá obrázky do textového souboru • vyhledává informace na internetu • užívá termín internetová adresa • pracuje s e-mailem • vkládá přílohy do e-mailů	**hardware** skříň počítače vstupní zařízení (klávesnice, myš) výstupní zařízení (monitor, tiskárna) **software** operační systém Windows XP aplikace organizace dat v PC **internet** základy práce s internetem e-mailový klient textové editory seznámení s programem MS WORD druhy souborů, formátování textů	MEV6 MEV7	Čj využití textových editorů pro práci s českým jazykem estetická výchova tvorba obrázků rozvoj kreativity M matematické operace, použití kalkulačky rozvoj logického a abstraktního myšlení

5.4 VO Člověk a jeho svět

5.4.1 Člověk a jeho svět

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.-2.ročník 1 hodina týdně

3.-5. ročník 3 hodiny týdně

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je rozdělen do pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.** Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy, bezpečí a další témata. Utváří si prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími jevy a osobami. Všímají si podstatných stránek a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů a chránit je, vnímají vztahy mezi lidmi a oceňují jedinečnost lidského života. Snaží se porozumět světu kolem sebe a základním vztahům ve společnosti, porozumět přednostem i problémům soudobého způsobu života (včetně situací ohrožení). Jsou vedeni k chápání současnosti jako výsledku minulosti a východisku do budoucnosti.

Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově) a praktických činnostech. Žáci si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamují se s právy a povinnostmi jednotlivce. Orientují se v dějích a čase. Poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy a proměnlivost a rozmanitost živé i neživé přírody. Osvojují si základní poznatky o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci, bezpečném chování v různých životních situacích a na základě poznání sebe sama poznávají člověka jako živou bytost.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a se světem financí. Poznávají zdraví jako stav bio- psycho-sociální rovnováhy života. Seznamují se s tím, jak se člověk vyvíjí od narození do dospělosti. Získávají poučení o poskytování první pomoci a osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ČJS získávají žáci pozorováním názorných pomůcek, přírody a činnosti lidí.

Orientují se v problematice peněz a cen a odpovědném zpravování osobního rozpočtu. Osvojují si základy bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických médií.

Poznávají preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví druhých.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by se v budoucnu mohli uplatnit
- vhodně je motivuje k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k celoživotnímu uplatňování preventivního chování k ochraně vlastní osoby, k orientaci ve světě informací a poznatků
- pomáhá žákům propojit časově a místně historické, zeměpisné a kulturní poznatky a informace
- směruje žáky k dovednosti řešit a třídit informace podle zadaných kritérií
- motivuje žáky k celoživotní potřebě po poznání a učení o svém okolí a světě

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vybízí žáky k účelnému rozhodování a jednání v situacích ohrožení vlastního zdraví i bezpečí druhých osob
- zprostředkovává žákům poznávání vlastní jedinečnosti
- zadává úlohy vedoucí žáky k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi
- jde příkladem užíváním různých informačních zdrojů
- vede žáky ke kritickému myšlení

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozšiřuje žákům slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorované skutečnosti, odborně a přiměřeně věku žáků formuluje poznatky
- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování, přímému jednání, k smysluplné a ohleduplné komunikaci se spolužáky, k otevřenému a korektnímu jednání s dospělými
- účastní se žákovských diskuzí, nechává je zažívat pocit rovnocenného partnerství, otevírá žákům prostor pro různost názorů
- podněcuje žáky přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporuje u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů, vybízí je ke kladení otázek k věci, k vzájemnému naslouchání a snaze o pochopení jiných pohledů, ke zdůvodňování svých závěrů, k věcné argumentaci
- učí žáky vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách
- rozděluje úlohy při společné práci na jednom projektu
- vede žáky k efektivnosti spolupráce na řešení problémů
- učí je respektovat odlišnosti druhých

5. Kompetence občanské

Učitel:

- utváří ohleduplný postoj žáků k přírodě i kulturním výtvorům.
- jde vlastním příkladem k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- vede žáky k respektování pravidel vzájemného soužití v malém kolektivu a v celé společnosti pěstuje v žácích trvale pozitivní vztah ke kulturním statkům a mravním hodnotám
- vede žáky k vnímání základních vztahů ve společnosti, porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení)
- vede žáky k vnímání současnosti jako výsledku minulosti a východiska do budoucnosti.

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí***
- ***začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)***
- ***rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu***
- ***určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě***
- ***rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí***
- ***vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického***
- ***zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích***
- ***rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam***

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi***
- ***odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností***
- ***projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)***
- ***rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky***
- ***rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy***
- ***orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích***
- ***poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)***

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti***
- ***pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije***
- ***uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy***
- ***využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek***
- ***rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik***
- ***srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik***
- ***objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů***

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích***
- ***roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě***
- ***provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka***
- ***vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období***
- ***vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období***
- ***zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí***
- ***porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy***
- ***zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat***
- ***založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu***

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví***
- ***rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času – uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního povozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a jiných***
- ***chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě***
- ***uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu***
- ***reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života***
- ***rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození***
- ***účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob***
- ***uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, simulujících mimořádné události***
- ***předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek***
- ***uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou***
- ***ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc***
- ***uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku***

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• orientuje se v prostoru školy a nejbližším okolí • ovládá bezpečný příchod a odchod do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace • zná umístění své třídy, šatny, tělocvičny, družiny, ředitelny, školní jídelny, pamatuje si riziková místa a situace • má osvojené vhodné chování ke spolužákům a učitelům, chová se tak, aby neohrožoval vlastní zdraví a zdraví druhých • pamatuje si jméno třídní učitelky, ředitele školy • vnímá estetičnost prostředí a podílí se na jeho zkrášlování • chrání majetek školy, udržuje pořádek kolem sebe • dbá na přípravu pomůcek a plnění si školních povinností • dodržuje s pomocí učitele a rodičů základní režimové návyky během dne a týdne • požádá o radu a pomoc učitele a dospělé, svěří se s problémy, poskytne pomoc druhému v rámci svých možností • používá spojení na rodiče (telefon, adresa) • orientuje se v okolí bydliště, pojmenuje nejbližší ulice, parky, významné budovy, místa pro hry • označí jménem obec, centrum obce • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školu, zdůrazní možná nebezpečí v nejbližším okolí • pamatuje si důležitá telefonní čísla (policie, hasiči, záchranná služba), umí přivolat jejich pomoc	**Místo, kde žijeme** Moje bydliště a škola, obec, místní krajina	OSV7	Čj poděkování, omluva prosba Dopravní výchova Dramatická výchova simulace situací

• jmenuje dopravní prostředky, bezpečně cestuje do kratších vzdáleností bez přestupu • praktikuje pravidla bezpečného chování jako chodec a cyklista na dětském hřišti. • vnímá životní prostředí, chápe důležitost jeho ochrany, udržování úklidu a pořádku • rozlišuje město a vesnici, postihuje zásadní rozdíly mezi městem a vesnicí. • orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí a umístění význačných budov, chová se pod vedením učitelů a rodičů ohleduplně a s úctou k památkám ve svém okolí • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. • rozlišuje typy krajiny, určí hlavní světové strany dle přístroje a přírodních úkazů a na mapě • začlení svou obec do příslušného kraje • ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky, plochy, rekreační oblasti a pojmenuje je • orientuje se v jednoduché mapě, aplikuje význam barev na mapě při jejím popisu • popíše jednoduché lidské činnosti v krajině, vyvodí vliv člověka na tvářnost krajiny a životní prostředí			
• pojmenuje členy nejbližší rodiny, chápe příbuzenské vztahy otec, matka, syn, dcera, bratr, sestra, prarodiče • popíše práci, kterou doma vykonávají jednotliví členové • vypráví o rodinných akcích, významných událostech v rodině • vlastní zážitky vyjadřuje kresbou, hovoří o svém podílu pomoci v domácnosti • používá základní formy společenského chování, pozdrav, prosba, poděkování	**Lidé kolem nás** Domov, rodina a společnost, povolání	MKV 2	M geometrické náčrty Vv estetické cítění

• přijímá za své opatrnost při jednání s cizími lidmi • vyjmenuje dny v týdnu, části dne a k tomu příslušné činnosti během dne, orientuje se v pojmech – teď, před chvílí, za chvíli, dříve, včera a zítra • označí den datem, vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období • zařadí časově svátky Vánoce, Velikonoce, vypráví o nejznámějších zvycích a tradicích těchto svátků, proč se slaví • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě • uvědomuje si střídání ročních období, popíše roční období vhodnými znaky počasí • na základě pozorování změn v životě rostlin a zvířat a lidí si vytváří představu průběhu roku • pojmenuje správně domácí zvířata a jejich mláďata, jejich užitkovost, uvede nejznámější rostliny ze svého okolí, vyjmenuje živočichy žijící v lese, na poli, u rybníka, na louce, pozná je ve skutečnosti, podle vyobrazení, podle popisu, dovede je popsat • pojmenuje, rozlišuje, třídí zeleninu a ovoce • rozliší sad a zahradu • vyjmenuje jednoduché podzimní a jarní práce v sadě a na zahradě • uplatňuje základní návyky osobní hygieny • chápe význam spánku, odpočinku a aktivního pohybu • přiměřeně se chová při stolování • seznamuje se se škodlivými vlivy nesprávné výživy	**Lidé a čas** Současnost a minulost, báje a pověsti, práce a volný čas **Rozmanitosti přírody** Příroda a život v přírodě **Člověk a jeho zdraví** Péče o zdraví, dopravní výchova, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení		Prvky dramatické výchovy

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• orientuje se v prostoru školy a nejbližším okolí • ovládá bezpečný příchod a odchod do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace • zná umístění své třídy, šatny, tělocvičny, družiny, ředitelny, školní jídelny, pamatuje si riziková místa a situace • má osvojené vhodné chování ke spolužákům a učitelům, chová se tak, aby neohrožoval vlastní zdraví a zdraví druhých • pamatuje si jméno třídní učitelky, ředitele školy • vnímá estetičnost prostředí a podílí se na jeho zkrášlování • chrání majetek školy, udržuje pořádek kolem sebe • dbá na přípravu pomůcek a plnění si školních povinností • dodržuje s pomocí učitele a rodičů základní režimové návyky během dne a týdne • požádá o radu a pomoc učitele a dospělé, svěří se s problémy, poskytne pomoc druhému v rámci svých možností • používá spojení na rodiče (telefon, adresa) • orientuje se v okolí bydliště, pojmenuje nejbližší ulice, parky, významné budovy, místa pro hry • označí jménem obec, centrum obce • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školu, zdůrazní možná nebezpečí v nejbližším okolí • pamatuje si důležitá telefonní čísla (policie, hasiči, záchranná služba), umí přivolat jejich pomoc	**Místo, kde žijeme** Moje bydliště a škola, obec, místní krajina	OSV7	Čj poděkování, omluva prosba Dopravní výchova Dramatická výchova simulace situací

• jmenuje dopravní prostředky, bezpečně cestuje do kratších vzdáleností bez přestupu • praktikuje pravidla bezpečného chování jako chodec a cyklista na dětském hřišti. • vnímá životní prostředí, chápe důležitost jeho ochrany, udržování úklidu a pořádku • rozlišuje město a vesnici, postihuje zásadní rozdíly mezi městem a vesnicí. • orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí a umístění význačných budov, chová se pod vedením učitelů a rodičů ohleduplně a s úctou k památkám ve svém okolí • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. • rozlišuje typy krajiny, určí hlavní světové strany dle přístroje a přírodních úkazů a na mapě • začlení svou obec do příslušného kraje • ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky, plochy, rekreační oblasti a pojmenuje je • orientuje se v jednoduché mapě, aplikuje význam barev na mapě při jejím popisu • popíše jednoduché lidské činnosti v krajině, vyvodí vliv člověka na tvářnost krajiny a životní prostředí • prakticky na konkrétních osobách znázorní širší příbuzenské vztahy -rodiče, prarodiče, vnuk, vnučka, bratranec, sestřenice, synovec, neteř, strýc, teta, sourozenci • popíše jednoduchým způsobem náplň nejběžnějších povolání, jmenuje povolání svých rodičů • vnímá věkové rozdíly a rozdílnost pohlaví • hovoří o svých kamarádech, o své rodině, o spolužácích, vyjadřuje k nim svůj vztah	**Lidé kolem nás** Domov, rodina a společnost, povolání	MKV 2	M geometrické náčrty Vv estetické cítění Prvky dramatické výchovy

• rozliší v hlavních rysech správné a nesprávné chování a jednání • uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka v běžném životě • orientuje se v čase podle hodin a kalendáře, rozlišuje pracovní dny, dny volna, rozlišuje kalendářní a školní rok, vyjmenuje měsíce v roce • rozdělí týden na pracovní dny a dny odpočinku • čte na hodinách čtvrthodiny a minuty • uvede data narozenin některých nejbližších členů rodiny • vypráví z vlastní zkušenosti, jak lidé tráví čas odpočinku, popíše nejrozšířenější činnost lidí (práce, zábava, rekreace, cestování, nakupování, umění a kultura) • pojmenuje různé další druhy zeleniny a ovoce, třídí ovoce dle uložení semen • rozřadí stromy do skupin: listnaté, jehličnaté a ovocné; rozliší keř – strom – bylina a popíše jejich části • vyjmenuje základní podmínky života rostlin • ovládá pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami a živočichy • popíše základní části těla savce, ptáka, vyjmenuje a pozná některé další živočichy, určí místo jejich výskytu • popíše hlavní části lidského těla • chápe význam slov úraz, nemoc a uvědoměle je používá • používá prakticky pravidla účastníků silničního provozu při pohybu na komunikacích • dbá na základní hygienické a režimové návyky	**Lidé a čas** Současnost a minulost, báje a pověsti, práce a volný čas **Rozmanitosti přírody** Příroda a život v přírodě **Člověk a jeho zdraví** Péče o zdraví, dopravní výchova, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení		

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• orientuje se v prostoru školy a nejbližším okolí • ovládá bezpečný příchod a odchod do školy a ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace • zná umístění své třídy, šatny, tělocvičny, družiny, ředitelny, školní jídelny, pamatuje si riziková místa a situace • má osvojené vhodné chování ke spolužákům a učitelům, chová se tak, aby neohrožoval vlastní zdraví a zdraví druhých • pamatuje si jméno třídní učitelky, ředitele školy • vnímá estetičnost prostředí a podílí se na jeho zkrášlování • chrání majetek školy, udržuje pořádek kolem sebe • dbá na přípravu pomůcek a plnění si školních povinností • dodržuje s pomocí učitele a rodičů základní režimové návyky během dne a týdne • požádá o radu a pomoc učitele a dospělé, svěří se s problémy, poskytne pomoc druhému v rámci svých možností • používá spojení na rodiče (telefon, adresa) • orientuje se v okolí bydliště, pojmenuje nejbližší ulice, parky, významné budovy, místa pro hry • označí jménem obec, centrum obce • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školu, zdůrazní možná nebezpečí v nejbližším okolí • pamatuje si důležitá telefonní čísla (policie, hasiči, záchranná služba), umí přivolat jejich pomoc	**Místo, kde žijeme** Moje bydliště a škola, obec, místní krajina	OSV7	Čj poděkování, omluva prosba Dopravní výchova Dramatická výchova simulace situací

• jmenuje dopravní prostředky, bezpečně cestuje do kratších vzdáleností bez přestupu • praktikuje pravidla bezpečného chování jako chodec a cyklista na dětském hřišti. • vnímá životní prostředí, chápe důležitost jeho ochrany, udržování úklidu a pořádku • rozlišuje město a vesnici, postihuje zásadní rozdíly mezi městem a vesnicí. • orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí a umístění význačných budov, chová se pod vedením učitelů a rodičů ohleduplně a s úctou k památkám ve svém okolí • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. • rozlišuje typy krajiny, určí hlavní světové strany dle přístroje a přírodních úkazů a na mapě • začlení svou obec do příslušného kraje • ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky, plochy, rekreační oblasti a pojmenuje je • orientuje se v jednoduché mapě, aplikuje význam barev na mapě při jejím popisu • popíše jednoduché lidské činnosti v krajině, vyvodí vliv člověka na tvářnost krajiny a životní prostředí • charakterizuje rozdělení rolí v rodině, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům a seznamuje se s principy demokracie • uplatňuje vhodné chování v dětském kolektivu, na veřejnosti, v dopravním prostředku, u lékaře apod. • chápe význam domova jako bezpečného zázemí (ochrana, pochopení, radost, láska)	**Lidé kolem nás** Domov, rodina a společnost, povolání		

• orientuje se v členění domu, bytu, nakreslí jednoduché schéma bytu, vysvětlí funkce jednotlivých prostor domu a bytu, projevuje snahu přispět ke zlepšení prostředí domova • odvodí potřebu a význam různých povolání • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jeho nedostatečnostem a přednostem, pod vedením učitele přijímá právo všech žít společně bez ohledu na kulturní, sociální a náboženskou příslušnost, je ochoten spolupracovat s každým • sestaví vlastní režim dne, dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu, sleduje data narození členů rodiny, data významných dnů, měří čas na hodiny, minuty, sekundy • člení fáze života od narození do stáří, pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • reprodukuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije, ovládá posloupnost letopočtů • zdůvodní potřebu střídání práce a odpočinku, jmenuje předměty pro zábavu a zkrášlení života • třídí správně objekty do živé a neživé přírody popíše vlastnosti vody, vzduchu, ohně, nejznámějších nerostů a hornin, půdy, vysvětlí jejich základní význam pro život člověka porovnává vlastnosti látek předmětů denní potřeby, vyjmenuje skupenství látek • provádí jednoduché pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřicích pomůcek • rozlišuje přírodniny, lidské výtvory, suroviny. Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • popíše podrobněji proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny některých přírodních dějů • uvede nejznámější rostliny, houby a živočichy, popíše jejich jednoduchou stavbu těla, určí je podle některých typických znaků	**Lidé a čas** Současnost a minulost, báje a pověsti, práce a volný čas **Rozmanitosti přírody** Příroda a život v přírodě		

• vysvětlí rozdíl mezi dřevinami, bylinami, houbami rozliší typické znaky hlavních skupin živočichů (savci, ptáci, plazi, ryby, obojživelníci, hmyz) • rozpozná a pojmenuje obvyklé příznaky běžných nemocí (bolest nechuť), včas informuje dospělé, změří si teplotu, dodržuje pokyny lékaře a rodičů • přivolá telefonem první pomoc, ví, kde se nachází zdravotnické zařízení v nejbližším okolí • poskytne první pomoc při drobném poranění a krvácení • seznámí se s problematikou návykových látek, s nebezpečím závislosti na hracích automatech, počítačích a elektronických médiích • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně-preventivní návyky • sestaví jednoduchý jídelníček zdravé výživy • využívá elementární znalosti o lidském těle • odmítá jakoukoli formu násilí na své osobě i jiných jedinců • uvede možnosti využití služeb odborné pomoci (Linka bezpečí…) ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**Člověk a jeho zdraví** Péče o zdraví, dopravní výchova, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení		

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět			
Ročník: 4. - 5.	**Hodinová dotace: 3 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• charakterizuje základní znaky některých společenstev (les, louka, voda, lidská obydlí) • pojmenuje běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech, popíše stavbu jejich těla, způsob života • pojmenuje běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech • správně zařadí do jednotlivých společenstev různé vyskytující se živočichy a rostliny • uvede základní podmínky života na Zemi, projevy živých organismů • vysvětlí, co jsou rostlinná patra • ovládá a používá pravidla správného chování v lese • vyjmenuje běžné zemědělské plodiny, vysvětlí jejich význam a použití pro člověka • vyjmenuje druhy zeleniny a ovoce • chápe princip rovnováhy v přírodě a uvede důsledky jejího porušení • zdůvodní význam zdravého životního prostředí pro člověka • postihne hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy • rozumí pojmu recyklace a vysvětlí jeho ekologický význam • zná a umí vysvětlit význam čističek odpadní vod • řídí se pravidly chování v CHKO a v přírodě • uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad takového působení	**Rozmanitosti přírody** Rostliny, houby, živočichové	EV1 EV4	

• objasní postavení Země ve Vesmíru, ve Sluneční soustavě • zdůvodní podmínky života na Zemi • postihne rozdíl mezi planetou a hvězdou • vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi • názorně předvede pomocí globusu střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru • prakticky předvede působení magnetické a gravitační síly	**Rozmanitosti přírody** Vesmír a Země		
• popíše stavbu lidského těla, pojmenuje hlavní části kostry, vysvětlí význam svalstva, popíše na modelu nebo zobrazení vnitřní orgány a jeho funkci ve zjednodušeném pojetí • popíše postup poskytnutí první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání.) Vysvětlí potřebnost řídit se zásadami péče o zdraví, význam sportování, správné výživy, aktivního odpočinku • ovládá pamětně a použije telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie) • pojmenuje běžně užívané elektrické spotřebiče, ovládá zásady manipulace s elektrickými spotřebiči • popíše základní zásady poskytnutí první pomoci při zasažení elektrickým proudem • chápe a vysvětlí význam slova evakuace obyvatel, uvědomuje si nutnost řídit se pokyny pověřených pracovníků v případě obecného ohrožení • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	**Člověk a jeho zdraví** Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, návykové látky a zdraví, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení		
• vyjádří polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům České republiky • pomocí mapy charakterizuje její zeměpisné a přírodní prvky, uvede významná města, místa, stavby regionu, významné atraktivity cestovního ruchu a střediska rekreace, významné zemědělské,	**Místo, v němž žijeme** Okolní krajina, regiony ČR, naše vlast, Evropa a svět		

průmyslové a chráněné oblasti, hospodářské aktivity v místní krajině, uvede některé významné výrobní podniky a služby v regionu • vysvětlí s porozuměním význam regionálních tradic, pracuje s turistickou mapou místní krajiny, rozumí její barevné grafice • jmenuje některé významné rodáky a předky, významné události a jejich místa • používá k orientaci na mapě i ve skutečnosti určování světových stran • pracuje s mapou jako se zdrojem jednoduchých údajů, orientuje se v jednoduchých plánech a náčrtech • s porozuměním používá pojmy vlast a cizina, národ, vlastenectví, národní hrdost a národnost, popíše státní symboly České republiky, používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament, vláda, volby, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace a chování, předcházení konfliktům • seznámí se s pojmem korupce, nárokem na reklamaci, rozpočtem, příjmy a výdaji domácnosti, s hotovostní a bezhotovostní formou peněz, způsobem placení, možností úspor a půjček • uvede jméno prezidenta a premiéra České republiky • poznává problematiku soužití národů a národností v jedné zemi, nejdůležitější národnostní menšiny České republiky, chápe rovnocennost národů a národností • orientuje se na vlastivědné mapě České republiky, vyhledá jednotlivé oblasti, vyjádří jejich polohu, polohu České republiky v Evropě • vyjmenuje sousední státy, popíše jejich polohu a stručně posoudí jejich přírodní tvářnost podle mapy • vyjmenuje a vyhledá na mapě významné evropské státy, města a střediska cestovního ruchu; jednotlivé světadíly a oceány na Zemi • uvede základní fakta o EU, datum vstupu naší republiky, hlavní myšlenku a smysl založení a fungování EU a její význam pro Evropu a jednotlivé členské státy			

• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života, kulturní vyžití a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • seznamuje se se základními lidskými právy a právy dítěte • chápe význam dodržování práv a povinností žáků školy, ovládá pravidla slušného chování • všímá si rozdílnosti povah a odlišného chování a jednání mezi jednotlivci • rozpozná taková jednání a chování, která už nelze tolerovat a při kterých dochází k porušování lidských práv nebo demokratických principů • obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi • vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, mezi členy rodiny, mezi lidmi v obci (městě). • rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích • poznává prostřednictvím vlastní zkušenosti, médií, literatury kulturu různých etnických skupin a národů, diskutuje o ní, porovnává ji a hodnotí z různých hledisek, zaujímá vlastní stanovisko a respektuje jiný názor • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	**Lidé kolem nás** Chování a soužití lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, kultura, základní globální problémy		

• pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi dějinnými událostmi • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • časově zařadí a popíše hlavní události v období od pravěku po vznik České republiky • jmenuje významné osobnosti, zhodnotí jejich přínos a zařadí je do příslušného období • jmenuje první státní útvary na našem území • charakterizuje svými slovy společenský, politický a kulturní život českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století • objasní základní okolnosti vzniku Československé republiky a posoudí s porozuměním základní demokratické principy budování státu, uvede nejvýznamnější osobnosti (Masaryk, Beneš) • popíše rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes • srovnává na konkrétních ukázkách (obraz, text) způsob života a práce našich předků a lidí současné doby • vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností, uvede některé z nejznámějších pověstí, využije regionálních informačních zdrojů • dostupnými vyjadřovacími prostředky vyloží význam a přínos vědy a techniky pro rozvoj výroby	**Lidé a čas** Současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty a pověsti		

5.5 VO Umění a kultura

5.5.1 Hudební výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.-5. ročník 1 hodina týdně

Vzdělávací obor Hudební výchova obsahuje různé typy činností: vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti a poslechové činnosti. Žáci jsou vedeni k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Vzájemně se propojující hudební činnosti rozvíjejí osobnost žáků a vedou k rozvoji jejich hudebnosti (hudební schopnosti a dovednosti sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé, poslechové). Žáci pracují s hlasem a kultivují svůj pěvecký i mluvní projev, osvojují si správné pěvecké návyky. Učí se hrát na jednoduché hudební nástroje a využívají jich při reprodukci i produkci. Ztvárňují hudbu pohybem, tancem i gesty. Aktivně vnímají hudbu a poznávají její rozličné žánry, styly i funkce. Učí se hudbu analyzovat i interpretovat.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k aktivní vokální činnosti na základě jejich dispozic
- učí je zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby, rozpoznávat některé hudební nástroje, odlišovat hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sleduje při hodině pokrok všech žáků a vhodně je motivuje k co nejlepšímu výkonu

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů a k improvizaci v rámci nejjednodušších hudebních forem
- vytváří vhodné situace, ve kterých žáci reagují pohybem na znějící hudbu, vyjadřují metrum, tempo, dynamiku a směr melodie
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- motivuje žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- vede žáky k vzájemnému naslouchání, ohleduplnosti a úctě

5. Kompetence občanské

Učitel:

- předkládá žákům možnosti, které vedou ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních žánrů a hudebních děl
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- motivuje žáky k výrobě vlastních jednoduchých hudebních nástrojů
- seznamuje žáky s lidovými pracovními písničkami

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase***
- ***rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem***
- ***využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře***
- ***reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie***
- ***rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby***
- ***rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti***
- ***realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not***
- ***využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní***
- ***rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby***

- ***vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace***
- ***rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny***
- ***ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace***

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• dbá na správné dýchání a držení těla • provádí hlasová a dechová cvičení • zřetelně vyslovuje • poznává význam not jako zápis melodie • rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní • vytleská rytmus podle vzoru • rozlišuje krátké a dlouhé tóny • používá dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a jednoduchému hudebnímu doprovodu • provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)	**vokální činnost** pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) **instrumentální činnost** hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí dětských nástrojů, zobcových fléten) rytmizace, hudební hry (ozvěna) **hudebně pohybové činnosti** taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	OSV1 OSV3 OSV5 GV2	Čj M ČJS Tv

• pozná a naučí se vybrané vánoční koledy • pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku • seznámí se s varhanní hudbou • pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu	**poslechové činnosti** kvality tónů hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)		

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• používá správné dýchání • dbá na výslovnost samohlásek na konci slov • rozlišuje pomalé a rychlé tempo • poznává vlastnosti tónů (vysoký, hluboký, silný, slabý, krátký, dlouhý) • rozlišuje další hudební nástroje • používá hudební nástroje (např. Orffovy) k rytmickým cvičením a hudebním doprovodům • orientuje se v dalších hudebních pojmech (notová osnova, pomlka, takt) • pěvecky, instrumentálně i pohybově realizuje jednoduchou melodii • je motivován k aktivnímu a soustředěnému poslechu vybraných skladeb	**vokální činnost** nácvik kánonu a dvojhlasu rozlišování a hudební pohybové vyjadřování tříčtvrtečního taktu **instrumentální činnost** výroba improvizovaných hudebních nástrojů a hra na ně hudební hry (otázka-odpověď) jednoduchý rytmický doprovod k písním a tanečkům **hudebně pohybová činnost** taktování, pohybový doprovod ve 3/4 taktu, poskočný krok, ladné vyjádření hudby, tempa, dynamiky a emočních zážitků z hudby **poslechová činnost** poznávání dalších hudebních nástrojů, seznámení s dalšími hudebními styly (rock, muzikál, opera, lidová hudba)	OSV1 OSV3 OSV5 GV2	Čj M ČJS

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• používá hlavový tón, správné dýchání v pauze a mezi frázemi • pracuje nejméně s deseti písněmi v dur i moll tónině • při rytmizaci rozlišuje notu celou, půlovou, čtvrťovou a osminovou • rozlišuje nástroje strunné, dechové, bicí, uvádí příklady • doprovodí píseň na jednoduché rytmické nástroje • rozeznává polkový a valčíkový krok • rozeznává hudbu ke slavnostním příležitostem, zábavnou a populární • vyjadřuje pohybem hudbu v pomalém a rychlém tempu • rozlišuje některé skladby skladatele Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetany	**vokální činnost** sjednocení hlasového rozsahu c1 – c2 jednoduchý kánon **instrumentální činnost** hra doprovodu na jednoduché nástroje s použitím souzvuku dvou tónů taktová čára, jména not c1 – a1 ukázky hudebních nástrojů (lesní roh, tuba, akordeon, syntetizátor) **hudebně pohybová činnost** vokální a instrumentální hry, rytmická a melodická ozvěna **poslechová činnost** hudební styly a žánry hudba vokální a instrumentální rocková hudba	OSV1 OSV3 OSV5 GV2 GV3	Čj M ČJS Tv Vv

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• dodržuje hygienu hlasu • zazpívá legato a staccato • pracuje s deseti novými písněmi lidovými i umělými • zpívá jednoduchý dvojhlas a kánon • rozeznává pojmy repetice, předvětí a závětí • vytleskává čtvrťovou a osminovou notu s tečkou • rozeznává předznamenání b, křížek • doprovodí lidovou píseň v rozsahu sexty na Orffovské hudební nástroje • ovládá kroky se zhoupnutím ve tříčtvrtečním taktu (sousedská) • rozliší melodii a doprovod • taktuje na dvě a tři doby • určuje formu rondo • při rytmizaci a melodizaci textů obměňuje hudební modely • orientuje se v některých dílech Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetany	**vokální činnost** upevňování dovedností osvojených v nižších ročnících bezchybný zpěv české hymny **instrumentální činnost** poznávání dalších hudebních nástrojů (picola, hoboj, fagot, saxofon) **hudebně pohybová činnost** „hra na tělo“ – vyjadřování charakteru poslechové hudby a emocionálního zážitku pohybem **poslechová činnost** pěvecký sbor (dětský, mužský, ženský, smíšený) skladby Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetany lidová hudba světadílů (černošská, indiánská, americká)	OSV5 OSV7 GV1 GV3	Čj ČJS Tv Vv

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• zpívá dvojhlasou píseň • pracuje s deseti lidovými a umělými písněmi v dur i moll tónině • zazpívá českou státní hymnu • hraje na jednoduché Orffovské nástroje • tvoří a obměňuje hudební motivy, aplikuje je při hře • pracuje s notovým záznamem • rozezná a vytleská synkopu • rozezná celý tón a půltón • orientuje se v mollové stupnici • taktuje na čtyři doby	**vokální činnost** nácvik dvojhlasé písně hudební výraz dynamika zpěv české státní hymny včetně znalosti jejího původu **instrumentální činnost** harmonická funkce – tónika, dominanta práce s notovým záznamem synkopa, koruna základní společenské funkce hudby **hudebně pohybová činnost** vyjádření charakteru poslechové hudby pohybem společenské tance, regionální lidové tance **poslechová činnost** nástroje elektrofonické (el. kytara, basová kytara, el. varhany) lidové nástroje	OSV1 VDO2 OSV5 GV2 OSV6	Čj ČJS Tv Vv

• zařazuje hudební ukázku do příslušného žánru (jazz, rock, country, syntetická hudba, dechová hudba, orientální hudba) • seznamuje se s díly některých světových hudebních skladatelů a jejich stručnými životopisy (J. S. Bach, W. A. Mozart, P. I. Čajkovskij)	dirigent, kapelník, sbormistr – jejich funkce ukázky z děl světových skladatelů		

5.5.2 Výtvarná výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1. – 5. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávací obor Výtvarná výchova zahrnuje využití spontaneity žáků ve výtvarných činnostech všeho druhu, zasahuje pozitivně citlivý emocionální svět dětí, vede k hodnocení skutečnosti na základě vlastních prožitků, ale také prožitků spolužáků, učí poznávat hravou formou svět přírody a lidí. Motivuje žáky k osvojování si výtvarných dovedností a poznávání zajímavých technik, vychovává kreativní jedince se smyslem pro originalitu a vlastní výraz. Podporuje odvahu a volnost v tvorbě. Učí vnímat prostřednictvím výtvarných výtvorů svět, svoje spolužáky, učí respektovat tvorbu druhých.

Hodiny výtvarné výchovy mají být radostné, navazovat na skutečný život dětí a podněty z okolí, v němž žijí. Již v tomto věku se mají děti učit vnímat estetické hodnoty života a umělecká díla tak, aby svět umění se jim stával přirozenou součástí života.

Pro druhé období platí zdůraznění obrazného vyjádření ve vztahu k celku. Porovnávání na základě vztahů výtvarného projevu se zřetelem na světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné. Vyjadřování se týká plochy, linie, barvy, objemu a využívá se tvořivě jak v závislosti na modelu, tak bez něj. Rozvíjí se fantazie prostřednictvím jiných odvětví umění; hudby, architektury, muzejních a galerijních sbírek. Žáci využívají pro tvorbu vlastní životní zkušenosti, rozvíjí zrakové i hmatové vnímání struktur, vyjadřují odvážně svoje pocity a učí se kombinovat prostředky.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k pozorování reality a vnímání barev, tvarů, objemů a k jejich ztvárnění ve výtvarné podobě
- vede žáky na základě poznatků uplatněných v praxi k zaujímání samostatnějších postojů ke své vlastní tvorbě

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- řeší problémy společně s žáky na základě rozhovorů, besed, ukázek a experimentování
- učí je řešit problémy pozorováním děl významných umělců, ale i z pozorování dětských výtvorů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky diskutovat o výtvarných dílech, respektovat názory druhých, porovnávat, získávat slovní zásobu týkající se výtvarného umění
- vede žáky k poznávání některých slohů a jejich slovnímu popisu

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke klidu při práci a k práci ve skupině
- vede žáky k respektování různorodé úrovně vyjádření a uvědomění si možnosti alternativního přístupu k výtvarnému dílu

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k chápání významu výtvarného umění pro pestrost života, k uvědomění si toho, že tvorba je opak destrukce, a že tvořivý člověk žije zajímavěji a je obohacením pro společnost

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání různých technik a pracovních postupů, k dodržování hygienických návyků a bezpečnostních pravidel, k využívání poznatků v praxi

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ***
- ***v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace***
- ***vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky***
- ***interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností***
- ***na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil***

Očekávané výstupy – 2. Období

Žák:

- ***při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)***
- ***užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model***
- ***při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy***
- ***nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě***
- ***osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)***
- ***porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace***
- ***nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil***

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• alespoň pocitově chápe význam výtvarného umění v životě společnosti • poznává ilustraci, loutky, sochy atp. • chápe, co je užité umění	Výroba loutek, interiérů a jejich částí, dekorativních předmětů, fantazijních objektů. Stříhání, modelování, lepení, tiskátka.	OSV1 GV1 GV2 GV3 MKV1 OSV5 EV2	ČJS aktuální návštěvy pořadů a výstav

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• alespoň pocitově chápe význam výtvarného umění v životě společnosti • poznává ilustraci, loutky, sochy atp. • chápe, co je užité umění • navštěvuje výstavy a galerie, diskutuje o výtvarném umění	Výroba loutek, interiérů a jejich částí, dekorativních předmětů, fantazijních objektů. Stříhání, modelování, lepení, tiskátka. Poznávání českých ilustrátorů, výroba loutek. Jednoduchá grafika. Vycházky za výtvarnými zajímavostmi do okolí školy. Návštěva výstav, besedy.	OSV1 GV1 GV2 GV3 MKV1 OSV5 EV2	ČJS aktuální návštěvy pořadů a výstav

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• alespoň pocitově chápe význam výtvarného umění v životě společnosti • poznává ilustraci, loutky, sochy atp. Chápe, co je užité umění • navštěvuje výstavy a galerie, diskutuje o výtvarném umění • zajímá se o výtvarné umění a vytváří si jednoduché soubory reprodukcí a fotografií	Výroba loutek, interiérů a jejich částí, dekorativních předmětů, fantazijních objektů. Stříhání, modelování, lepení, tiskátka. Poznávání českých ilustrátorů, výroba loutek. Jednoduchá grafika. Vycházky za výtvarnými zajímavostmi do okolí školy. Návštěva výstav, besedy. Seznámení s několika významnými výtvarníky, poznání soch v okolí školy, prohlídka architektury v okolí školy. Oděv. Barva v interiéru.	OSV1 GV1 GV2 GV3 MKV1 OSV5 EV2	ČJS aktuální návštěvy pořadů a výstav

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• aktivně pracuje s ilustrací • chápe výtvarné pojmy (malířství, kresba, grafika, socha, reliéf, dekorace) • vhodně se chová na výstavách, seznamuje se s kulturou bydlení a odívání • dovede vyjádřit své pocity z výtvarného díla	Besedy nad výtvarnými díly, seznamování s ilustrátory. Leporela, plakáty. Výzdoba školy a třídy.	OSV1 OSV5 MEV5 MKV1 EV2	ČJS historie ve výtvarném umění ČJS životní prostředí a jeho ochrana Hv spojení hudby s výtvarným vyjádřením

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• aktivně pracuje s ilustrací • chápe výtvarné pojmy (malířství, kresba, grafika, socha, reliéf, dekorace) • vhodně se chová na výstavách, seznamuje se s kulturou bydlení a odívání. • dovede vyjádřit své pocity z výtvarného díla • chápe význam kultury pro životní prostředí, rodinný a společenský život	Besedy nad výtvarnými díly, seznamování s ilustrátory. Leporela, plakáty. Výzdoba školy a třídy. Návštěva Národní galerie. Návštěva zajímavých architektonických památek.	OSV1 OSV5 MEV5 MKV1 EV2	ČJS historie ve výtvarném umění ČJS životní prostředí a jeho ochrana Hv spojení hudby s výtvarným vyjádřením

5.6 VO Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.-5. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a zdraví rozlišuje základní typy činností: činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení. Žáci získávají ucelenou představu o významu pohybu pro zdraví člověka, osvojují si zásady hygieny a bezpečnosti při provádění pohybových dovedností a základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. Jsou vedeni k pohybovému zvládnutí základních prvků atletiky, gymnastiky, plavání, kolektivních sportovních her, rytmických a kondičních cvičení pro děti a dalších pohybových aktivit. Tyto činnosti se snaží provádět v maximální kvalitě s ohledem na své přirozené schopnosti a dovednosti. Při pohybových činnostech si osvojují základní tělocvičné názvosloví. Dokáží své výkony vzájemně porovnávat a jsou motivováni k jejich postupnému zdokonalování. Při osvojování tohoto oboru rozvíjejí své komunikační dovednosti, smysl pro fair play, vzájemnou spolupráci a toleranci ke slabším nebo handicapovaným jedincům. Rozšiřují své vědomosti ze sportovních odvětví při využití různých forem informačních technologií, získané poznatky jsou schopni veřejně prezentovat. Postupně si vytvářejí vlastní žebříček hodnot, ve kterém má aktivní pohyb a péče o vlastní zdraví důležité místo.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a dovedností a k jejich dalšímu individuálnímu rozvoji
- podporuje žáky při formování jejich názorů a postojů na aktivní pohybovou činnost a zdravý způsob života
- seznamuje je s hlavními hygienickými a bezpečnostními zásadami i s jednoduchou terminologií užívanou při pohybových činnostech

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům situace, na kterých se učí rozpoznat problém, přemýšlet o něm a najít různé způsoby řešení
- motivuje žáky k objektivnímu zhodnocení individuálního výkonu nebo výkonu družstva či týmu
- vede je k poznání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí a k posouzení důsledků

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- motivuje žáky ke spolupráci při jednotlivých týmových činnostech a soutěžích
- učí je vhodně reagovat na dané pokyny nebo povely, samostatně organizovat jednoduché hry a soutěže

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel, k uplatňování zásad fair play, k rozvíjení spolupráce uvnitř družstva a k respektování opačného pohlaví

5. Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje u žáků aktivní způsob života, jehož součástí je pravidelná pohybová činnost, podněcuje jejich zapojování do sportovních aktivit
- vede je k samostatnosti a vůli po zlepšení, učí je ohleduplnosti a taktu
- pomáhá žákům stanovit vhodná kritéria pro hodnocení výkonů

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky měřit a zaznamenávat své výkony, vhodně je zpracovávat a prezentovat
- vede je k využívání moderních informačních technologií
- motivuje žáky k ochraně vlastního zdraví, ochraně životního prostředí
- učí žáky vhodně zacházet s používaným náčiním a nářadím

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti***
- ***zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení; spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích***
- ***uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy***
- ***reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti***
- ***zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením***
- ***zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her***
- ***uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka***
- ***jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti***
- ***jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví***
- ***užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení***
- ***zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy***
- ***změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky***

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy***
- ***zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování***
- ***zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele***

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• žák chápe, že pohyb je vhodný pro zdraví • reaguje na jednoduché pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech • samostatně se převléká do cvičebního úboru a dodržuje zásady hygieny po cvičení • osvojuje si základní terminologii spojenou s tělovýchovnými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • používá vhodné sportovní oblečení a vhodnou sportovní obuv • reaguje na smluvené povely, signály, znamení a gesta učitele • respektuje zdravotní handicap • dodržuje zásady fair play	**Poznatky z TV a sportu** nástup do řadu a zástupu povely pozor, pohov, rozchod (pod vedením učitele) názvy nářadí a náčiní pravidla jednoduchých her	OSV1	ČJS zdraví, nemoc, úrazy první pomoc, důležitá telefonní čísla
• žák se přesvědčuje v praxi za pomoci učitele, že různá cvičení mají různé účinky • dbá na správné držení těla a správné dýchání • uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky a snaží se je s pomocí učitele ovlivňovat • spojuje jednoduché taneční kroky s hudebním doprovodem • rozlišuje protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • provádí přetahy a přetlaky	**Průpravná, kondiční a relaxační cvičení** cvičení pro správné držení těla v různých polohách dechová cvičení cvičení motivační a napodobivá korektivní cvičení podle úrovně oslabení nebo ohrožení žáků vyjádření melodie rytmem pohybu	OSV8	Hv rytmus, melodie

• žák si uvědomuje, že gymnastika obsahuje cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • provádí podle svých individuálních předpokladů průpravná gymnastická cvičení • osvojuje si základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení • rozvíjí znalost základních pojmů	**Základy gymnastiky** kotoul vpřed, stoj na lopatkách, přeskok přes lavičku, podbíhání lana, cvičení na žebřinách a se švihadly	OSV4	
• žák si osvojuje základy techniky rychlého běhu (zrychlování z klidu do maxima) a vytrvalého běhu (běhu střídaného s chůzí) • osvojuje si základní techniku odrazu z odrazové nohy • osvojuje si základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje • pojmenuje základní atletické disciplíny	**Základy atletiky** rychlý běh do 30 metrů polovysoký start výběhy na signál různého druhu a z různých poloh skok do dálky z místa a chůze hod míčkem z místa		M jednotky délky a času
• žák spolupracuje při jednotlivých týmových a pohybových činnostech a soutěžích • osvojuje si pravidla některých pohybových her a nejznámějších sportovních her • dodržuje pravidla osvojených her • orientuje se v prostoru tělocvičny i hřiště • dodržuje pravidla fair play • osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče	**Pohybové a sportovní hry** přihrávky jednoruč a obouruč	OSV8 EV4	ČJS pravidla silničního provozu chování v přírodě bezpečné chování

• žák si osvojuje základní techniku chůze (i se zátěží) • připravuje se na turistickou akci za pomoci dospělých (oblečení, vybavení batohu) • orientuje se v přírodě podle značek, přírodních úkazů nebo dalších pomůcek • aplikuje pohybové hry v přírodním prostředí • uvědomuje si možná nebezpečí a snaží se jim předcházet • dodržuje základní pravidla ochrany přírody	**Pobyty v přírodě, vycházky, výlety**		

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• uvědomuje si význam pohybu pro zdraví a rozvoj organismu • osvojuje si základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, přivolá pomoc dospělých, poskytuje první pomoc při drobných poraněních • osvojuje si základní terminologii spojenou s tělovýchovnými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • používá vhodné sportovní oblečení a vhodnou sportovní obuv • reaguje na smluvené povely, signály, znamení a gesta učitele • respektuje zdravotní handicap • dodržuje zásady fair play • žák se přesvědčuje v praxi za pomoci učitele, že různá cvičení mají různé účinky • dbá na správné držení těla a správné dýchání • uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky a snaží se je s pomocí učitele ovlivňovat • spojuje jednoduché taneční kroky s hudebním doprovodem • rozlišuje protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • provádí přetahy a přetlaky	**Poznatky z TV a sportu** nástup do řadu, zástupu, dvojstupu pořadová cvičení herní pravidla vybíjené a přehazované příprava a úklid nářadí a náčiní **Průpravná, kondiční a relaxační cvičení** protahovací a napínací cviky měření bodové hodnocení cviky na místě i z místa cvičení jednotlivců a dvojic psychomotorická cvičení jednoduchý tanec	OSV1 OSV8 OSV4	ČJS zdraví, nemoc, úrazy první pomoc, důležitá telefonní čísla

• žák si uvědomuje, že gymnastika obsahuje cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • provádí podle svých individuálních předpokladů průpravná gymnastická cvičení • osvojuje si základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení • osvojuje si základní pojmy a pojmenovává gymnastické nářadí a náčiní	**Základy gymnastiky** kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách, přeskok přes lavičku, podbíhání lana, cvičení na žebřinách, skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky		Hv rytmus, melodie
• žák si osvojuje základy techniky rychlého běhu (zrychlování z klidu do maxima) a vytrvalého běhu (běhu střídaného s chůzí) • zvládá spojení startu na signál a běhu • osvojuje si základní techniku odrazu z odrazové nohy • zvládá základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu • zvládá základní techniku hodu míčkem z místa a chůze • osvojuje si základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje • pojmenuje základní atletické disciplíny	**Základy atletiky** rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh na 600 m nízký start (s oporou, z bloků) výběhy na signál různého druhu a z různých poloh skok do dálky z rozběhu (3-4 dvojkroky) hod míčkem z místa		M jednotky délky a času
• žák spolupracuje při jednotlivých týmových a pohybových činnostech a soutěžích • osvojuje si pravidla některých pohybových her a nejznámějších sportovních her • dodržuje pravidla osvojených her • orientuje se v prostoru tělocvičny i hřiště • dodržuje pravidla fair play • osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče	**Pohybové a sportovní hry** přihrávky jednoruč a obouruč nácvik vybíjené	OSV8 EV4	

• žák si osvojuje základní techniku chůze (i se zátěží) • připravuje se na turistickou akci za pomoci dospělých (oblečení, vybavení batohu) • orientuje se v přírodě podle značek, přírodních úkazů nebo dalších pomůcek • aplikuje pohybové hry v přírodním prostředí • uvědomuje si možná nebezpečí a snaží se jim předcházet • dodržuje základní pravidla ochrany přírody	**Pobyty v přírodě, vycházky, výlety**		ČJS pravidla silničního provozu chování v přírodě bezpečné chování

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• uvědomuje si význam pohybu pro zdraví a rozvoj organismu • osvojuje si základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, přivolá pomoc dospělých, poskytuje první pomoc při drobných poraněních • osvojuje si základní terminologii spojenou s tělovýchovnými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • používá vhodné sportovní oblečení a vhodnou sportovní obuv • reaguje na smluvené povely, signály, znamení a gesta učitele • respektuje zdravotní handicap • dodržuje zásady fair play • žák se přesvědčuje v praxi za pomoci učitele, že různá cvičení mají různé účinky • dbá na správné držení těla a správné dýchání • uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky a snaží se je s pomocí učitele ovlivňovat • spojuje jednoduché taneční kroky s hudebním doprovodem • rozlišuje protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • provádí přetahy a přetlaky	**Poznatky z TV a sportu** nástup do řadu, zástupu, dvojstupu pořadová cvičení herní pravidla vybíjené a přehazované příprava a úklid nářadí a náčiní **Průpravná, kondiční a relaxační cvičení** protahovací a napínací cviky měření bodové hodnocení cviky na místě i z místa cvičení jednotlivců a dvojic psychomotorická cvičení jednoduchý tanec ve dvojici	OSV1 OSV8 OSV4	ČJS zdraví, nemoc, úrazy první pomoc, důležitá telefonní čísla

• žák si uvědomuje, že gymnastika obsahuje cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • provádí podle svých individuálních předpokladů průpravná gymnastická cvičení • osvojuje si základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení • osvojuje si základní pojmy a pojmenovává gymnastické nářadí a náčiní	**Základy gymnastiky** napojované kotouly průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou šplh o tyči s přírazem ručkování ve visu na hrazdě, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z můstku		Hv rytmus, melodie
• žák si osvojuje základy techniky rychlého běhu (zrychlování z klidu do maxima) a vytrvalého běhu (běhu střídaného s chůzí) • zvládá spojení startu na signál a běhu • osvojuje si základní techniku odrazu z odrazové nohy • zvládá základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu • zvládá základní techniku hodu míčkem z místa a chůze • osvojuje si základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje • pojmenuje základní atletické disciplíny	**Základy atletiky** rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh na 600 m nízký start (s oporou, z bloků) výběhy na signál různého druhu a z různých poloh skok do dálky z rozběhu (5-7 dvojkroků) hod míčkem z místa		M jednotky délky a času
• žák spolupracuje při jednotlivých týmových a pohybových činnostech a soutěžích • osvojuje si pravidla některých pohybových her a nejznámějších sportovních her • dodržuje pravidla osvojených her • orientuje se v prostoru tělocvičny i hřiště • dodržuje pravidla fair play • osvojuje si základní způsoby házení a chytání míče	**Pohybové a sportovní hry** přihrávky jednoruč a obouruč dribling s basketbalovým míčem nácvik střelby na koš vybíjená nácvik přehazované	OSV8 EV4	

• žák si osvojuje základní techniku chůze (i se zátěží) • připravuje se na turistickou akci za pomoci dospělých (oblečení, vybavení batohu) • orientuje se v přírodě podle značek, přírodních úkazů nebo dalších pomůcek • aplikuje pohybové hry v přírodním prostředí • uvědomuje si možná nebezpečí a snaží se jim předcházet • dodržuje základní pravidla ochrany přírody	**Pobyty v přírodě, vycházky, výlety**		ČJS pravidla silničního provozu chování v přírodě bezpečné chování

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• žák si uvědomuje, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu a rozvoji organismu • užívá základní tělocvičné pojmy (názvy činností, nářadí a náčiní) • rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje • ovládá pojmy z pravidel soutěží a her, uplatňuje zásady fair play • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě • poskytuje první pomoc při poraněních, přivolá pomoc dospělých • zaznamenává základní údaje o pohybových výkonech • získává informace o TV a sportu z různých médií • žák si osvojuje základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně • osvojuje si cviky z dané oblasti a za pomoci učitele je řadí do ucelené sestavy • soustředí se na správné a přesné provedení pohybu podle svých individuálních předpokladů • osvojuje si kompenzační a relaxační cviky • seznamuje se s kondičním cvičením s hudbou	**Poznatky z TV a sportu** **Průpravná, kondiční a relaxační cvičení** nástup do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu pořadová cvičení upevnění terminologie prováděných cviků samostatná příprava a úklid nářadí a náčiní herní pravidla vybíjené a přehazované samostatné vyhledávání a zaznamenávání informací z oblasti TV a sportu	OSV9	ČJS zdraví, nemoc, úrazy, bezpečné chování, zásady první pomoci, ošetření drobných poranění Hv rytmus, melodie hudební žánry vhodné pro kondiční cvičení nebo relaxaci Ivt vyhledávání informací na internetu

• žák se podle svých individuálních předpokladů snaží o zlepšení úrovně svého výkonu při provádění gymnastických cvičení • aktivně užívá základní pojmy • poskytuje základní dopomoc a záchranu při cvičení • žák podle svých individuálních předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, vytrvalosti a odrazové schopnosti • zvládá podle svých předpokladů základní techniku rychlého běhu a vytrvalého běhu • zvládá podle svých předpokladů základní techniku skoku do dálky z individuálního rozběhu • zvládá techniku hodu míčkem z rozběhu • osvojuje si dovednosti spojené s prováděním atletických činností	**Základy gymnastiky** pro přípravu organismu před různými druhy pohybových cvičení protahovací a napínací cvičení rychlostně silová cvičení cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti kompenzační a relaxační cvičení, cvičení s hudbou vytrvalostní cvičení nad 15 minut cvičení s hudbou, vytváření vlastních pohybových představ **Základy atletiky** kotouly vpřed a vzad s různými obměnami, napojované kotouly šplh o tyči s přírazem, ručkování ve visu na hrazdě, shyby průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou průpravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku, výskok do kleku a vzporu dřepmo na kozu našíř odrazem z můstku	MEV5 OSV10	M měření a porovnávání výkonů zpracování výsledků do přehledů nebo grafů

• žák spolupracuje při týmových hrách, pohybových činnostech a soutěžích • vytváří varianty osvojených pohybových her • organizuje jednoduché pohybové hry na úrovni třídy • dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice družstva • pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje • zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka • účastní se sportovních soutěží	**Pohybové a sportovní hry** průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda nízký start z bloků na startovní povely, běh na 60 m vytrvalý běh do 1000 m motivovaný běh v terénu do 15 minut průpravná odrazová cvičení, skok do dálky z individuálního rozběhu hod míčkem z rozběhu příprava běžeckého startu, vydávání startovních povelů, úprava doskočiště	EV4	
• žák zvládá základní techniku chůze (i se zátěží) • připravuje se převážně samostatně na turistickou akci (oblečení, vybavení batohu) • orientuje se v přírodě, pracuje s mapou a buzolou pod vedením učitele • uvědomuje si možná nebezpečí, osvojuje si základy první pomoci • seznamuje se s tábornickými dovednostmi • dodržuje pravidla ochrany přírody	**Pobyty v přírodě, vycházky, výlety** přihrávky jednoruč a obouruč, pravidla vybíjené a přehazované driblink s basketbalovým míčem, střelba na koš cvičení s plnými míči základy florbalu – odehrání míče tahem a příklepem, střelba po vedení míče		

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 2 hodiny týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• uvědomuje si, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu a rozvoji organismu • užívá základní tělocvičné pojmy (názvy činností, nářadí a náčiní) • rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje • ovládá pojmy z pravidel soutěží a her, uplatňuje zásady fair play • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě • poskytuje první pomoc při poraněních, přivolá pomoc dospělých • zaznamenává základní údaje o pohybových výkonech • získává informace o TV a sportu z různých médií • žák si osvojuje základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně • osvojuje si cviky z dané oblasti a za pomoci učitele je řadí do ucelené sestavy • soustředí se na správné a přesné provedení pohybu podle svých individuálních předpokladů • osvojuje si kompenzační a relaxační cviky • seznamuje se s kondičním cvičením s hudbou	**Poznatky z TV a sportu** **Průpravná, kondiční a relaxační cvičení** nástup do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu pořadová cvičení upevnění terminologie prováděných cviků samostatná příprava a úklid nářadí a náčiní herní pravidla florbalu samostatné vyhledávání a zaznamenávání informací z oblasti TV a sportu	OSV9	ČJS zdraví, nemoc, úrazy, bezpečné chování, zásady první pomoci, ošetření drobných poranění Hv rytmus, melodie hudební žánry vhodné pro kondiční cvičení nebo relaxaci Ivt vyhledávání informací na internetu

• žák se podle svých individuálních předpokladů snaží o zlepšení úrovně svého výkonu při provádění gymnastických cvičení • aktivně užívá základní pojmy • poskytuje základní dopomoc a záchranu při cvičení	**Základy gymnastiky** pro přípravu organismu před různými druhy pohybových cvičení protahovací a napínací cvičení rychlostně silová cvičení cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti kompenzační a relaxační cvičení, cvičení s hudbou samostatné rozcvičení předvedení čtyř posilovacích cviků pro různé části těla		
• žák podle svých individuálních předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, vytrvalosti a odrazové schopnosti • zvládá podle svých předpokladů základní techniku rychlého běhu a vytrvalého běhu • zvládá podle svých předpokladů základní techniku skoku do dálky z individuálního rozběhu • zvládá techniku hodu míčkem z rozběhu • osvojuje si dovednosti spojené s prováděním atletických činností	**Základy atletiky** kotouly vpřed a vzad s různými obměnami, napojované kotouly šplh o tyči s přírazem, ručkování ve visu na hrazdě, shyby stoj na rukou s dopomocí akrobatické kombinace roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku skrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem z můstku	MEV5	M měření a porovnávání výkonů zpracování výsledků do přehledů nebo grafů

• žák spolupracuje při týmových hrách, pohybových činnostech a soutěžích • vytváří varianty osvojených pohybových her • organizuje jednoduché pohybové hry na úrovni třídy • dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice družstva • pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje • zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka • účastní se sportovních soutěží	**Pohybové a sportovní hry** průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda nízký start z bloků na startovní povely, běh na 60 m vytrvalý běh do 1000 m motivovaný běh v terénu do 15 minut průpravná odrazová cvičení, skok do dálky z individuálního rozběhu hod míčkem z rozběhu příprava běžeckého startu, vydávání startovních povelů, úprava doskočiště	OSV10	
• žák zvládá základní techniku chůze (i se zátěží) • připravuje se převážně samostatně na turistickou akci (oblečení, vybavení batohu) • orientuje se v přírodě, pracuje s mapou a buzolou pod vedením učitele • uvědomuje si možná nebezpečí, osvojuje si základy první pomoci • seznamuje se s tábornickými dovednostmi • dodržuje pravidla ochrany přírody	**Pobyty v přírodě, vycházky, výlety** přihrávky jednoruč a obouruč, pravidla vybíjené a přehazované driblink s basketbalovým míčem, střelba na koš cvičení s plnými míči základní pravidla florbalu ringo	EV4	

5.7 VO Člověk a svět práce

5.7.1 Pracovní činnosti

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.-5. ročník 1 hodina týdně

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen do čtyř tematických okruhů: **Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.** Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si elementární pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit jednotlivé pracovní činnosti samostatně i ve skupinách.

Žáci vytvářejí předměty z tradičních i netradičních materiálů, zvládají jednoduché pracovní postupy, využívají pracovní pomůcky, seznamují se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly. Pracují se stavebnicemi, provádějí montáž a demontáž modelů podle náčrtů, předloh a návodů.

Jsou vedeni k pozorování přírody a jejích změn, učí se zaznamenat a hodnotit výsledky pozorování. Osvojují si poznatky o pěstování rostlin, pěstují některé rostliny ze semen a pečují o ně. Učí se správně stolovat, připravit jednoduchou tabuli a zvládnout jednoduchou obsluhu.

Jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata formou integrace jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí učí žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje různé postupy
- vede žáky, aby promýšleli pracovní postupy při plnění úkolů
- se snaží rozvíjet u žáků tvořivost – vede je k uplatňování vlastních nápadů

3. Kompetence komunikativní

Učitel:

- u žáků rozvíjí a rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- umožňuje žákům samostatně vytvořit postup práce
- vede žáky k užívání správné terminologie

4. Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke kooperaci a vzájemné pomoci
- podporuje u žáků práci ve skupinách – vytvářejí společné práce, při kterých se učí kooperovat a přijímat, respektovat nápady druhých
- vede žáky, aby se ve skupině společně snažili o dosažení kvalitního výsledku

5. Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- formuje u žáka dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

6. Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny, včetně používání ochranných pracovních pomůcek a prostředků
- vede žáky, aby správným způsobem používali materiál a pracovní nástroje
- přihlíží a zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v daných činnostech pomáhá
- ovlivňuje žáky, aby zodpovědně a správně zacházeli s pracovním materiálem

c) Očekávané výstupy z RVP ZV

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů***
- ***pracuje podle slovního návodu a předlohy***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu***
- ***využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic***
- ***volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu***

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž***
- ***pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu***

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování***
- ***ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny***
- ***volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní***

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- ***připraví tabuli pro jednoduché stolování***
- ***chová se vhodně při stolování***

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- ***orientuje se v základním vybavení kuchyně***
- ***připraví samostatně jednoduchý pokrm***
- ***dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování***

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti			
Ročník: 1.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• lepí, stříhá, vystřihuje • překládá, trhá a mačká papír • navléká a třídí přírodní materiál • stříhá textilii • hněte a modeluje s modelovací hmotou • hospodárně zachází s materiálem • správně zachází, udržuje a ukládá jednoduché nástroje • pracuje podle slovního návodu a předlohy přiměřeně svému věku • montuje a demontuje stavebnici přiměřeně svému věku • provádí pozorování přírody • pečuje o nenáročné rostliny • otírá rostlinám listy	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu (tvar, barva, pružnost, …), druh materiálu (přírodniny, technický materiál jednoduché pracovní pomůcky (nůžky, jehla, …) – jejich funkce a využití jednoduché pracovní operace, organizace práce **Konstrukční činnosti** jednoduché návody a předlohy plošných a prostorových stavebnic možnosti užití stavebnice **Pěstitelské práce** pozorování růstu rostlin v přírodě (okolí školy, pozemek školy) i ve škole klíčivost (pěstování rostlin ze semene v místnosti) jednoduchá péče o pokojové rostliny (kypření, zálivka,..)	OSV1 OSV5 OSV9 EV2	M přirozená čísla, jednotky délky Čj naslouchání a mluvený projev ČJS rozmanitost přírody, zdraví člověka, první pomoc, bezpečné chování, chování k přírodě a v přírodě

• používá a chová se podle zásad správného stolování	**Příprava pokrmů** vhodné chování při stolování doma, na návštěvě, v restauraci jednoduché tabule	MKV2	

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti			
Ročník: 2.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • aranžuje a opracovává přírodní materiál • navléká jehlu a vytváří uzel • přišívá knoflík • stříhá textilii • hněte a modeluje s modelovací hmotou • hospodárně zachází s materiálem • pracuje podle slovního návodu a předlohy přiměřeně svému věku	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu (tvar, barva, pružnost, …), druh materiálu (přírodniny, technický materiál jednoduché pracovní pomůcky (nůžky, jehla, …) – jejich funkce a využití jednoduché pracovní operace, organizace práce	OSV1 OSV5	M přirozená čísla, jednotky délky Čj naslouchání a mluvený projev
• montuje a demontuje stavebnici přiměřeně svému věku	**Konstrukční činnosti** jednoduché návody a předlohy plošných a prostorových stavebnic možnosti užití stavebnice	OSV9	ČJS rozmanitost přírody, zdraví člověka, první pomoc, bezpečné chování, chování k přírodě a v přírodě
• zaznamenává pozorování přírody • zhodnocuje výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • zalévá a kypří půdu • zasévá semena nenáročných rostlin	**Pěstitelské práce** pozorování růstu rostlin v přírodě (okolí školy, pozemek školy) i ve škole klíčivost (pěstování rostlin ze semene v místnosti) jednoduchá péče o pokojové rostliny (kypření, zálivka, …)	EV2	

• připraví jednoduchou tabuli pro každodenní stolování • udržuje čistotu a pořádek pracovních nástrojů a ploch • dbá bezpečnosti při práci s nástroji	**Příprava pokrmů** vhodné chování při stolování doma, na návštěvě, v restauraci jednoduché tabule	MKV2	

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti			
Ročník: 3.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • aranžuje a opracovává přírodní materiál • navléká jehlu a vytváří uzel • přišívá knoflík • šije zadním stehem • vytváří jednoduchý textilní výrobek • hněte a modeluje s modelovací hmotou • hospodárně zachází s materiálem • pracuje podle slovního návodu a předlohy přiměřeně svému věku	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu (tvar, barva, pružnost, …), druh materiálu (přírodniny, technický materiál jednoduché pracovní pomůcky (nůžky, jehla, …) – jejich funkce a využití jednoduché pracovní operace, organizace práce	OSV1 OSV5	M přirozená čísla, jednotky délky Čj naslouchání a mluvený projev
• montuje a demontuje stavebnici přiměřeně svému věku	**Konstrukční činnosti** jednoduché návody a předlohy plošných a prostorových stavebnic možnosti užití stavebnice	OSV9	ČJS rozmanitost přírody, zdraví člověka, první pomoc, bezpečné chování, chování k přírodě a v přírodě
• zaznamenává pozorování přírody • zhodnocuje výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • zalévá a kypří půdu • zasévá semena nenáročných rostlin	**Pěstitelské práce** pozorování růstu rostlin v přírodě (okolí školy, pozemek školy) i ve škole klíčivost (pěstování rostlin ze semene v místnosti) jednoduchá péče o pokojové rostliny (kypření, zálivka, …)	EV2	

• připraví jednoduchou tabuli pro každodenní stolování • udržuje čistotu a pořádek pracovních nástrojů a ploch • dbá bezpečnosti při práci s nástroji • zajistí odbornou pomoc při úrazu v kuchyni	**Příprava pokrmů** vhodné chování při stolování doma, na návštěvě, v restauraci jednoduché tabule	MKV2	

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti			
Ročník: 4.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozlišuje přírodní a technické materiály • organizuje si práci • plánuje si práci • ovládá a vhodně si vybírá pracovní pomůcky a nástroje • zarovnává bavlněnou tkaninu – obruba • přišívá háčky a poutka • navléká gumu a šňůrku	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu, druhy materiálu, lidové zvyky, tradice a řemesla pracovní operace a postupy (např. šití, látání …)	OSV3	M jednotky délky Čj naslouchání, mluvený projev
• aranžuje jednoduché přírodniny • montuje a demontuje stavebnici • pracuje podle slovního návodu, předlohy a jednoduchého schématu	**Konstrukční činnosti** návody a předlohy plošných a prostorových stavebnic návody pohyblivých modelů		
• pečuje o pokojové rostliny • ošetřuje pokojové rostliny (hnojení a rozmnožování) • provádí pokusy a pozorování • volí správné pomůcky, nástroje a náčiní	**Pěstitelské práce** pokusy a pozorování rostlin, péče a ošetřování rostlin v budově školy a na pozemku školy, výživa rostlin, osivo	EV4 OSV8 EV2	ČJS rozmanitosti přírody, zdraví člověka, první pomoc, bezpečné chování člověka v přírodě

• připraví jednoduchý pokrm • orientuje se v základním vybavení kuchyně • používá pravidla správného stolování a společenského chování • ovládá jednoduché přístroje v kuchyni	**Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně, pravidla stolování příprava jednoduchého pokrmu, technické přístroje v kuchyni		

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti			
Ročník: 5.	**Hodinová dotace: 1 hodina týdně**		
Ročníkové výstupy **Žák:**	**Téma/Učivo**	**Průřezová témata, mezioborové vztahy**	**Příklady používaných metod a postupů**
• rozlišuje přírodní a technické materiály • organizuje si práci, plánuje si práci • ovládá a vhodně si vybírá pracovní pomůcky a nástroje • určuje vlastnosti materiálu, porovnává materiály • rozlišuje tvar a formáty papíru • rozlišuje zpracovávaný papír • zarovnává bavlněnou tkaninu – obruba • přišívá háčky a poutka, navléká gumu a šňůrku • šije křížkovým a obnitkovacím stehem, látá • rozlišuje textilii podle druhu, osnovu a útek • pracuje s jednoduchým střihem • dbá na bezpečnost a hygienu práce • aranžuje jednoduché přírodniny • montuje a demontuje stavebnici • pracuje podle slovního návodu, předlohy a jednoduchého schématu • sestavuje jednoduché pohyblivé modely • dbá na bezpečnost a hygienu práce	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu, druhy materiálu, lidové zvyky, tradice a řemesla pracovní operace a postupy (např. šití, látání …) **Konstrukční činnosti** návody a předlohy plošných a prostorových stavebnic návody pohyblivých modelů	OSV3 EV4 OSV8	M jednotky délky Čj naslouchání, mluvený projev ČJS rozmanitosti přírody, zdraví člověka, první pomoc, bezpečné chování člověka v přírodě

• pečuje o pokojové rostliny • ošetřuje pokojové rostliny (hnojení a rozmnožování) • provádí pokusy a pozorování • volí správné pomůcky, nástroje a náčiní • dbá na bezpečnost a hygienu práce • poskytne první pomoc při úrazu • připraví jednoduchý pokrm • orientuje se v základním vybavení kuchyně • používá pravidla správného stolování a společenského chování • ovládá jednoduché přístroje v kuchyni • dbá na bezpečnost a hygienu práce • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	**Pěstitelské práce** pokusy a pozorování rostlin, péče a ošetřování rostlin v budově školy a na pozemku školy, výživa rostlin, osivo **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně, pravidla stolování příprava jednoduchého pokrmu, technické přístroje v kuchyni	EV2	